

[a1r] Die schoone ende die suerlicke historie van APPOLLONIUS VAN THYRO

[houtsnede]

[a1v]

[houtsnede]

[a2r] ¶ Hier beghint een suuerlicke ende schone hystorie van THYRO APPOLLONIO: Ende hoe die coninck ANTHIOCHUS een subtile fraghe wt gaf den ghenen dye begeerden *ende* eysschten te huwelicke sijn dochter

¶ Hoe die prince. APPOLLONIUS eysschte te wijue des conincx ANTHIOCHUS dochter

¶ Hoe die coninc ANTHIOCHUS TTHYRUM APPOLLONIUM dede veruolghen om te doden om dat sine subtile fraghe ende wtgheuen beduyt hadde

¶ Hoe APPOLLONIUS vloot met scepen ter haeuenen van THARSIEN ende seer vriendelic ontfangen wort. van STRANGUILIO prince vander stadt van THARSIEN.

¶ Hoe APPOLLONIUS met groter eerwaerdicheit ghebrocht wort ter zee bi sijn scepen van. STRANGUILIO ende hoe alle sijn scepen metten volcke verdoruen in die zee sonder alleen THIRUS APPOLLONIUS die met groter auenture te lande quam

¶ Hoe APPOLLONIUS ontfanghen wort van enen visscher als hi wter zee quam scipbrokic hi *ende* hoe hi vanden visscher ghewesen wort tot den coninck ALTISTRATO VAN PENTHAPOLIANEN:

¶ Hoe THIRUS APPOLLONIUS minlic ontfanghen wort *vanden* toninc ALTISTRATO VAN PENTHAPOLIANEN

¶ Hoe des conincx ALTISTRATUS docheer verliefde op THYRUM APPOLLONIUM om sijnder groter consten vanden spele inder luiten:

[a2v] ¶ Hoe die coninc ALTISTRATUS ordineerde. THYRUM APPOLLONIUM een meester te sine van synder dochter in allen consten van spelen

¶ Hoe des conincx ALTISTRATUS dochter sieck wort wt liefden die si droech tot THYRUM APPOLLONIUM

¶ Hoe die coninck. ALTISTRATUS vernam dat sijn dochter begheerde tot enen man haeren meester THIRUM APPOLLONIUM Ende hoe hi by raede *van* sinen heren die bruyloft ordineerde. ende homen die feeste hielt ende publiceerde

¶ Hoe APPOLLONIUS ende sijn wijf met weel scepen voeren nae dat lant ban ANTHIOCHIEN *ende* hoe APPOLLONIUS wijf doot bleef van kinde *ende* wort te lande ghesonden in een besloten kiste met groter droefheit

¶ Hoe een groot meester in medicinen corts hier nae opten ouer vander zee spaceren was. *ende vant* dese besloten kiste ende als hijse op dede arbeide hi met subtilen medicinen om dat hi beuant noch teykenen des leuens ynden lichaem:

¶ Hoe APPOLLONIUS weder omme quam tot. TARSIIEN daer hi vanden prince STRANGUILIO minnelic ontfanghen wort Ende hoe hi sijn dochter beual den prince STRANGUILIO ende DYONISIADES sijnder huysurouwen ende woude van daer reysen doer menich lant als een groot coepman

¶ Hoe DIONISIADES THYRUS APPOLLONIUS dochter gheheten THARSIA beual te dooden seer stren[a3r]ghelic van eenen lant man

¶ Hoe THARSIA verlost wort vander doot doer auentuere van zee rouers die haer doot versaghen daer sij voeren aenden ouer vander zee

¶ Hoe THARSIA vanden rouers vercoft wort eenen roffiaen diese brocht in sijn ghemeen huys om loen aen haer te winnen:

¶ Hoe APPOLLONIUS nae xiiij iaren quam wederom tot THARSIIEN vernemen nae sijn enighe dochter Als Appollonius verstaen hadde van STRANGUILIO ende DIONISIADES dat sijn dochter doot soude sijn seylde hi seer drouich van daer nae THYRO ende si verstaken bi storme ende onweder aen die stat van MITHELEN daer THARSIA sijn dochter noch leuendich was

¶ Hoe ATHANAGORAS prince vander stat van MITELEN quam besien die schone scepen. ende hoe hy verstont dat APPOLLONIUS screyende ende drouich was beneden inden scepe

¶ Hoe ATHANAGORAS gheboet THARSIA te comen te scepe om APPOLLONIUM te varmaken met hare schone relacien ende vrye consten die si hadde

¶ Hoe APPOLLONIUS wt groter droefheit THARSIA metten voeten stack dat si weemoedelic wort screiende beclaghende alle haer ongheluck ende gheschienisse waer bi datse APPOLLONIUS wort kennende sijn dochter te wesen

¶ Hoe APPOLLONIUS gaf sijnre dochter tot eenen [a3v] wijue ATHANAGORAS prince vander stat van MYTHELEN. Ende hoe LENO die roffiaen verbrant wort tot eenre wrake sijnre quaetheit dye hij ghetoent hadde aen THARSIA ten ware gods gracie geweest si hadde ghescoffiert gheweest

¶ Hoe APPOLLONIUS in sinen slape wort vermaent dat hi reisen soude tot EPHESEIEN. ende vertrecken daer opelic inden tempel alle sijn gescienissen die hem gheboert waren

¶ Hoe APPOLLONIUS tot EPHESEIEN inden tempel vertelde int openbaer alle sijn gheschienissen waer bi dat hi sijn wijf coninc ALTISTRATUS dochter die doen daer was verkende ende greep hem inden armen ende custe hem:

¶ Hoe APPOLLONIUS met groter macht reysde tot THARSIIEN om wraeke te doen voer STRANGUILIO. ende DYONISIADES

¶ Hoe APPOLLONIUS. ende sijn wijf reysden daer nae by haeren vader den coninc ALTISTRATUS VAN PENTHAPOLITANEN Ende hoe APPOLLONIUS den vijscher dede voer hem brengen ende gaf hem groot goet want hi hem behulpelick gheweest hadde in sijnder noot

[a4r] Hier beghint die suuerlicke ende schone historie van APPOLLONIUS VAN THYRO: Ende hoe dye coninc ANTHIOCHUS een subtile vraghe wt gaf den ghenen die begheerden *ende* eysscheden te huwelicke sijn dochter

HEt regneerde een coninc geheten ANTHIOCHUS in een stadt die nae sijnen naem geheten was ANTHIOCHIA Dese coninck creech van sinen wijue een alte sconen dochter Doe dese dochter groot wort sij wyesch in alle schoenheyt op ende veel princen begeerdense te hebben tot haren wyue en de deden daer nae vraghen *ende* met grote huwelicse goeden daer toe lieten si haer aenden coninc eysschen Maer die wile dat *hem* die vader beryet wyen dat hi sijn dochter geuen wilde *van* allen want hy dat niet en wiste Soe wort hi met een boese begeerlicheit *ende* een vlamme des wreetheyts onsteken *in der* liefsten *sijns* eygens dochters *ende* hi begonste haer veel meer lieuer te hebben *dan* een vader sijn kint is sculdich is lief te hebben: *Ende* want hi aldus wrastelde *ende* doende was met der verwoetheyt *ende* vacht *met* die scaemte so wort hi verwonnen met die liefde Op een tijt so ginc die coninc ANTHIOCHUS tot die slaep camere *sijns* dochters *ende* hi beual al sijn gesinne dat

[a4v] hi binnen sijnen houe hadde dat si alle verde van daen soudē bliuen recht of hi met syn dochter wat heymelicx te spreken hadde Als hi bi sijn dochter alleen in die camer was soe wort hi seer ontsteken ende becoert van die oncuysheyt Die dochter weder stont hem langhen tijt mer die vader wan den strijt ende heeft haer beroeft den maechdeliken scat Hi ghinc van daen want doe ghesloten was sinen raet Dese dochter bleef bedroeft sitten ende dochte wat si best doen soude ende soe geuielt dat haestelic ende onuersienlick tot haer quam in ghaen die voetster hare minne Ende want si dye dochter sach seer drouich ende int aensicht bescreit so vraehde si Waer om is v siel aldus drouich ende bedruct Die dochter antwoerde O mijn alder liefste: In deser slaepcamer sijn twe edele namen verghaen. Die voetster seide O waerde ende wtuercoren vrouwe waer om segdi dat Si antwoerde want voer mijn hijlick ende echte ben ick met die alre meeste sonde besmet ende vercraft Als die voetster dat hoerde so vraechde si verbolghentlic of si sinneloes hadde gheweest Wye duuel dat alsoe stout hadde ghewest die dat bedde des coninghinnes dorst vercraften Si antwoerde. Och och die grote boesheyt heeft die sonde gedaen Die voetster seide Waer om en geefdi uwen vader dat niet te kennen Si antwoer

[a5r]de waer is mijn vader. Waert dat ghij verstaen condet mijn vaders naem blijft in my verloeren. ende mi en is niet behaechelic noch en begheere anders gheen goet dan die doot Doe die voester hoerde dat si raet begheerde om te moghen steruen soe begonste si haer met smekenden woerden weder om te troesten om dat si niet mismoedych en soude sijn Onder dit dat dese coninck aldus met sijn dochter te doen heeft ghehadt soe woude dese boese wrede vader sijnen ondersaeten te verstaen gheuen dat hi een goedertieren vader was die sijn dochter soe lief hadde wt vaderlijcke liefde met een beueynst aensicht soe verblide hi hem van binnen dat hi gheworden was sijn eyghen dochters man. Ende om dat hi altijt soude moeghen sijn dochter ghebruyken ende houden soe versierde hij een nijeuwe manier van scalcheyt om te verdriuen ende benemen nae sijn dochter te vragen of tot een wyf te eysschen soe sette hij sijn questije wt segghende aldus Soe wye die solucie van mijn questie can vinden die sal mijn dochter hebben te wijue ende soe wye daer in ghebrake ende niet en riet wat myne questie beduyt die soude sijn hooft daer om verliesen: Dit ordineerde die coninc om dat nyemant en soude soe koen sijn dat hi sijn lijf auentuerde op soe wonderliken rales: Veel edelen van alrehande landen sijn nochtans daer gecoemen ouermist die onghelouelyke schoenheyt

[a5v] des dochters of hij bi auentuere doer wijsheit der gheleerder mochten vinden die solucie sijns vraeghens maer nyemant en constese raeden also dat ter veel onthooft worden ende haer hoofden worden op die poert vander stadt gheset. om dat alle die ghene die daer quamen sien soudent dat beelt des doots ende alsoe veruaert worden ontsich ende vreesen crighen soudent alsulcke voerwaerde an te ghaen Dit dede hi altesamen omdat hi alleen soude moghen bliuen met sijn dochter in ouerspel

¶ Hoe die prince APPOLLONIUS eysschede te wijue des conincx ANTHIOCHUS dochter:

[D]Ie wijl dat ANTHIOCHUS aldusdanige vreetheit pleechde luttel tijts daer tusschen soe gheboerdet dat een sonderlinghe ionghelinc van THYRO een prince van sinen lande seer rijc die APPOLLONIUS hiet wel gheleert in die natuerlike consten een groot poete Dese voer ouer die zee ende quam voerbi die stadt van ANTHIOCHIEN varen hi sach die hoofden op die poerte ende hi vraechde die saeke Ende alst hem gheseit was soe dede hi sijn scepen legghen ende gbinc inder stat totten toninc Hi gruetede den coninck ende seide: Ic eyssche u dochter tot eenen wijue Doe seide die coninck hoerde ghi dat niet ghaerne soe sach hij op desen ionghelinck ende seide Weet ghi die condicien der bruloften mijns dochters wel APPOLLONIUS antwoerde Iae ick ende opter poerten hebbe

[a6r] ict ghesien Doe wort die coninck veronwaert ende toernich om sijn stouticheits wille ende seyde Hoert dan wat dat raeles is die questie is dese Ic worde ghedraeghen van misdaet. ende gheuoet met moederlick saet Ick soeke mijn broeder wonder siet mijns moeders man en vinde ic niet Als dese ionghelinc dese questie ontfanghen hadde so ghinc hi een weynich aen een side vanden coninc ende ouerdocht ende socht hier van den sin te weten als god gaf hi vant die solucie van dese questie Hi quam weder tot den coninck ende seide Goede coninck ghi hebt wt geset een questie hoert nu die solucie Want dat ghi seght Ick worde ghedraghen van misdaet dat en liechdi niet besiet v leuen wel Ooeck dat ghi voetsel neemt of geuoet wort met moederlick vleys of saet dat is oec also besiet v dochter wel Doe dye coninc hoerde dat dese ionghelinc die questie ghesolueert hadde soe sorchde hi dat sijn leelike sonde wt comen soude ende gheopenbaert worden ende hi seide totten ionghelinc op hem siende met een toernich ghesichte O ionghelinc ghi sijt daer verde of ghi en hebt niet waer gheseyt ghi hebt verdient datmen v onthoofden soude Maer siet ick gheue v noch xxx. dagen respijt bedenct v wel reyst weder thuys ende ist *dat* ghi hier binnen die solucie cont vinden soe sal ick v *mijn* dochter geuen *Ende* en weet ghi dat niet te rae

[a6v]den soe seldi onthoeft worden. Dese ionghelinck APPOLLONIUS was hier om verstoort ende reysde met sijn volck weder om te THYRO in sijn lant

¶ Hoe die coninck ANTHIOCHUS. THYRSI APPOLLONIUM dede veruolghen om te doden om dat hi *sijn* subtile vraghe ende wt gheuen bedyet hadde

[E]Nde alsoe gheringhe als dese ionghelijnc ghereyst was soe riep die coninc tot hem sijnen hofmeester THALIARCHUM ende hi seide tot hem O THALIARCHE die de alder ghetrouste dienaer sijt mijre heymelicheden ghi sult weten dat THYRIUS APPOLLONIUS heeft gheraden ende gheuonden die solucie van mijnre questie. Daer om soe bereyt v ter stont ende volghet hem nae . Ende als hi compt te TYRO soe dodet hem met ysere of met venijn. Ende wanneer ghi dat ghedaen hebt ende weder coemt soe seldi van my groot loen ontfaen THALIARCHUS die nam sijn waepenen met ghelt ende reysde tot des conincx lant: Mer APPOLLONIUS die was daer eerst ghecomen ende ghinck in sijn hof in sijn camer ende dede sijn studorium sijn liberarie op. ende doersocht sijn boeken hy en vant anders niet dan al soe als hy gheseit hadde ende dochte in hem seluen. Ick en heb niet ghedwaelt noch niet gheloghen die coninck. ANTHIOCHUS heeft sijn dochter wredelic ende boeslick lief. Ende ouerdenkende seyde hi in hem sel

[b1r]uen wat selstu gaen beghinnen APPOLLONI du hebste des conincx questie ghesolueert maer sijn dochter en hebdi niet ontfanghen. Daerom so sijdi van god alsoe verlaten dat ghi niet steruen en soudet: Ende ter stont soe gheboet hi datmen sijn scepen soude laden met koren tarwe weyt met goude ende mit siluer ende met costelike cleder ende met weynich van die alre trouste die hi hadde ginc hi des nachtes te scepe ende voer int wilde diep der zee. Des anderen daghes soe wort hi van sijnen burgheren ende ondersaeten gesocht ende want hy niewerts gheuonden en wort soe was inder stadt grooten rouwe om dat die alre liefste prince vanden lande alsoe verloren was Daer ghesciede groot gescrei inder stadt: Iae die liefde vanden burghers was alsoe groete tot haeren prince dat langhe tijt. dije barbiers leech ghinghen Steken breken open spelen worden verboden die stouen worden toe ghesloten ende niemant en ghinck ter tranen te byer of te wyne Maer die gheheel stadt stont in groter droefheyt Ende daer dyt aldus ghesciede soe. quam THALIARCHUS die van ANTHIOCHIO den coeninck wt ghesent was om APPOLLONIUM te doden ende te veruolghen Ende want hi die huysen gesloten sach ende tvolck aldus drouich so vraechde hi een kint of knecht aldus Seght mi wildi leuen waer om is dese stadt soe droeuich Dat kint seide O myn alder liefste weet ghi dat niet wat vrach

[b1v]stu dese stat is in aldusdanighe drorfheit. om dat APPOLLONIUS die prince van desen lande vanden coninc ANTHIOCHO weder comende niet meer en is ghesien ende men can hem nyewerts vinden als dat THALIARCHUS verstont soe was hi seer blijde. Ende toech weder om tot den coninck ende seide Weest blide o mijn heer coninc. want APPOLLONIUS ontsiet v ende en is nyewerts te vinden Die coninc antwoerde APPOLLONIUS mach vlien. maer nyet ontghaen: Ende hi dede ter stont een bandiment descriuen ende of roepen Soe wye dat APPOLLONIUM VAN THIRO den versmader ende viant mijns lants gheuangheu brochte die soude vijftich talenten gouts daer mede winnen ende soe wye *sijn* hoeft brochte die soude hondert talenten gouts ontfanghen: Hier om worden niet alleen *sijn* vianden haechtich op hem Maer oeck *sijn* vrienden ouermits ghiricheit daer toe ghetoghen dat *sij* APPOLLONIUM veruolchden ende sochten te. water ende te lande in wildernissen. mer niemant en consten vinden Doe dede die coninc scepē toe bereyden om desen ionghelinc te veruolghen:

¶ Hoe APPOLLONIUS vloet met sinen scepē ter hauenē van THARSIEN daer hi seer vriendelic ontfanghen wort van STRANGUILIO prince vander stadt van THARSIEN

[E]Nde daer en binnen dat *sij* die scepē toe

[b2r] maecten soe quam APPOLLOUIUS met sijn scepen an die stat van THARSIEN ende als hi daer bi die zeekant ghinck wandelen soe wort hi ghesien van een sinen knecht gheheeten. ELINATUS die op dye tijt oec daer ghecomen was dese trat tot hem ende seide Weest ghegruet heer coninc APPOLLONI APPOLLONI APPOLLONIUS dede als grote heren gemeenlic doen hi versmade den ouden hoeuelinck ende en gaf hem gheen antwoerde Doe worde die oude man toernich ende gruetede hem noch eens ende seide Weest ghegruet coninc APPOLLONI ende spreket mi toe ende en wilt mi niet versmaden in enen snoden armen rock die met eerliker manieren verciert is want wist ghi dat ick weet soe soudi scarpelick voer v sien ende hoeden v APPOLLONIUS seide Ist v behaechlic soe seght mi dat ELINATUS sprac Ghi sijt bescreuen ende v lijf is op een groot gelt gheset APPOLLONIUS vraechde Wye soude den prince van sinen lande beschriuen. of op ghelt setten te doden ELINATUS antwoerde ANTHYOCHUS die coninc. APPOLLONIUS verwonderde waer om heeft hi dat ghedaen ELYNATUS antwoerde om dat ghi den raeles gheraeden hebt ende ghi wet dat hy bi sijn dochter slaept APPOLLONIES vraechde hoe veel ghelst heeft die coninc op mijn lyf gheset ELINATUS antwoerde Soe wye dat v leuendich tot hem brenghet die sal vijftich talenten gouds hebben. ende soe wye v hoeft totten coninck

[b2v] brenct hondert talenten Ende hier om so rade ick v dat ghi vliet daer ghi veylich sijt Ende als ELINATUS dit gheseit hadde soe ghinck hi wech. Doe riep hem APPOLLONIUS weder tot hem. ende badt hem dat hi comen woude met hem hi soude hem hondert talenten gouts geuen Ende hi seide Neemt aldus veel van mijn armoede want ghi hebt des wel verdyent ende daer thoe slaet myn hoofd of ende brengt dat den coninck soe sal hi seer blijde wesen Siet ghi hebt hondert talenten gouts Ende ghi sijt onnosel in die saeke. want ic v daer toe ghehuert hebbe dat ghi den coninc blide maeken soudt Die oude man antwoerde: O heere dat sij verre van mi god bescherme mi daer van dat ick van sulcken werck soude loen neemen dat is der diefhanghers ambacht Biden goeden menschen en wort die vrientscap niet ghelijct of ghecoft mit loon hi seide adieu ende schiet van daer Daer na sach APPELLONIUS ter seluer plaets daer hi blef spaceerende eenen anderen man hem te ghemoet comen ende hi seide doen hi bi hem was Weest ghegruet STRANGUILIO alsoe hiete hi STRANGUILIO antwoerde weest ghi ghegruet heer APPOLLONI seght mi waer om dat ghi hier aldus droeuich gaet wandelen. ende mimeren APPOLLONIUS antwoerde *omdat* ick die waerachticheit gheseit hebbe ende des conincx dochter te wyue gheeycht hebbe Ick hebse tis waergheeycht ende in mnij lant en wil ic niet

[b3r] sculen STRANGUILIO seide Heer APPOLLONI mijn stede is arm ende en mach v edelheit niet voeden ende noch daer toe soe liden wi te hants groten hongher ende dieren tijt van koren of weyt alsoe dat den burgheren vander stadt gheen hoepe en is te moghen ontghaen die doot des honghers is voer den oghen APPOLLONIUS seide Dancket god die mi hier voer vliende an v lant hier ghesent heeft Ick sal v stede gheuen hondert dusent mudde korens ist dat ghi mijn vlienghe doch wilt helen als STRANGUILIO dat hoerde soe viel hij voer sijn voeten ende seide O heer APPOLLONI ist dat ghi ons te baten coemt ende helpet onse stadt in dese noot wi en sullen niet *alleen* uwe vlyenge helen *ende* suigen Mer oeck vaert van node voer v ende met v vechten ende strideu. Si ghinghen te samen in die stadt van THARSIEN ende APPOLLONIUS die clam in die vierscaer op de merct int stadthuys ende liet alle tvolc vergaderen Doe seide hi O ghi THRASIANAERS ghi burgheren poerters vander stadt dije groot ghebrec hebt ende benaut sijt van koren Daer om ick APPOLLONIUS VAN THYRO sal v te kennen gheuen hoe dat ick om eenich misdaet des conincx *handen ende toren vlien* moet dat v nochtans salicheit ende geluck in brenget ic sal v een dienst doen dat ic hope dat ghi nimmermer vergheten en selt *ende* waerom dat ghi mijn voerloepinghe wel helen sult *Dat* is

[b3v] ic sal v doen ende vercoepen hondert dusedt mudden corens elc mudde om vier hellinc alsoe dat gecoft is in mijn eyghen lant. Als die burghers dit hoerden dat si dit koren alsoe goet coep soudē hebben soe waren si alte samen seer blide Si dancten hem ende haesten hem elc om koren te halen. doe nam APPOLLONIUS dat gelt dat si om koren ghegheuen hadden ende gaft der ghemeenten totter stat oerbaer ende haer nootdruft daer of te nemen op dat niet scinen en soude dat syn coninclike edelheit comenscappe dede Als die burghers vander stat die grote minlicke ontsprekelike barmherticheit saghen soe lieten si maken op dije plaetse een costelic beelde nae hem gheformt dat in sijn rechten hant hadde weyt koren ende onder sijn lufter voet die maet. Ende daer stont voer aen die voetscamele daer hij op stont sijn tijtel ghescreuen aldus APPOLLONIUS VAN THYRO heeft THARSIEN die stat alsulcke gauē ghedaen daer si den wreedē doot mede is ontgaen

¶ Hoe APPOLLONIUS met groter eerwaerdicheit ghebrocht wort ter zee bi sijnen scepen van STRANGUILIO Ende hoe alle sijn scepen met den volcke verdoruen in die zee sonder alleen TYRIUS APPOLLONIUS die met groter aenturen te lande quam

[D]Aer na veynich daghen voerleden bi raede van STRANGUILIO ende DYONISIADES sijn vrou

[b4r]we soe woude hi reysen in die hooft stadt van TYREN om daer heymelic te sijn op dat alle doechden sijre beneficien hoechlic met wreden mochten beschiet worden. Waer om dat hi met grooter eerwaerdicheit ghebrocht wort ter zee bij sijn scepen. ende hi nam vriendelic oerlof van hem. *ende* toech ter zewert in ende seylde voer winde drie daghen. ende drie nachten Daer nae verwandelde haestelic dat weer ende die wint alsoe dat si alle waren *in* perikel ende den doot saghen voer haer oghen een yeghelick greep een stuck mede moghen te driuen alsoe haestelick quam desen tempeest hem luden ouer den hals dat si alle te samen bleuen ende verdroncken: sonder alleen APPOLLONIUS dije op een planck van die zee wort geworpen aen die zee kant van PENTHAPOLIANEN. als APPOLLONIUS op stont *ende* aenscouwede die zee soe seide hi: O betrouwinge des zees recht of hi segghen woude O hoe dwaes sijn si die v betrouwen dorren te varen ouer die zee Ic soude lichteliker vallen ende comen inden handen des alder wreesten coninc die ic ontloep O verscalcker der menschen du zee hebste mi daer onthouden ende niet mede laten drencken op dat die wrede coninc mi arm wesende. ende ellendich te bat soude moghen veruolghen werwerts sal ic nv hene ghaen of wie sal mi onbekende nv mogen hulpe des leuens gheuen of wysen

[b4v] ¶ Hoe APPOLLONIUS ontfanghen wort van enen visscher als hij wter zee quam scipbrokich: Ende hoe hi vanden visscher ghewesen wort totten conyck ALTISTRATO VAN PENTHAPOLIANEN

[E]Nde die wile dat hi aldus teghen hem seluen sprack soe sach hij enen ionghen stercken visscher een vrom man coemen tot *hem* wert die een zee pijs aen hadde Ende want *hem* dye noot seer dwanc soe viel APPOLLONIUS voer dese visschers voeten ende seide met biddende ende screiende tranen O ghi wie dat ghi sijt ontfermt mi naecte die inder zee bedoruen ben die van gheen clein gheslacte maer van groter edelre coemste gheboeren ben. Ende op dat ghi weten moecht wie *dat*stu behulpelick nv moghet wesen ic ben APPOLLONIUS VAN. THYRO prince vanden lande ick bidde v dat ghi mijn lijf ende mijn leuen behulpelick wilt sijn Als dese visscher sach dat weesen ende ghedaente van desen ionghelinck soe wort hi medelijden *met* hem hebbende ende nam hem op ende leyden in sijn huys. Hi gaf hem teten ende dede hem alsoe hi best conste ende mochte op dat hi hem volmaetelick sine gonste toenen soude soe toech hi sijn sloef wt ende deelden aen tween ende gaf die een helft APPOLLONIO segghende. Neemt voer goet dat ick hebbe ende gaet inder stadt daer suldi bi aenturen vinden die v bermhertich *ende* behulpelic sullen weesen. Ende ist dat ghi daer nijet en vint. soe

[c1r] coemt weder hier tot mi ende ic sal v mijn armoede half deylen ghi sultet alsoe goet hebben als ick wij sullen tsamen wisschen: Ick vermaen v *alleen* ist dat v god ende die aenture weeder set in uwe waerdicghe staet soe wilt myns armoeden ghedencken ende niet versmaden. APPOLLONIUS antwoerde Ist dat ic dit verghete soe bid ic god dat ic weder bederuen moet in die zee ende uwes gelijc niet vinden Ende aldusdanige reden tsamen sprekende soe wijsde die visscher hem den wech nader stat toe Doe hi ter poerten in quam so wort hi *denckende* hoe dat hi *bidden* woude om nootdruft *sijns* leuens te crighen: Siet daer quam een naect kint met frasschen behanghen. *sijn* hooft met oly besmeert ende riep ouer alle die straten. Hoert alle mannen edele ende onedele die van binnen *sijn* of van buten *pellegrims* of *knechten* soe wye *genoechte* wil hebben als van *wasschen* springen wrastelen of kaetsen die coem ter vinmasi dat is tot alsulke plaetse die daer toe geordineert is Als APPOLLONIUS dit roepen hoerde soe ginc hi int bat hi dede syn zee pye of sloef wt hi smereede hem *ende* sochte een *sijns* ghelijc om te wrastelen maer hi en *vant* niemant soe vroem als hi was Ter stont daer na soe quam ALTISTRATUS die coninc vanden lande daer int met weel *knechten* *ende* hi begonste *met* sinen *knechten* te kaetsen of met den bal te spelen om te prouen APPOLLONIUS dye *mengeden* hem hier met

[c1v]ten coninck ende sloech hem den bal soe soetelick op die coninck
sloechen wt ende APPOLLONIUS keerden weder aefsch in

¶ Hoe THYRUS APPOLLONIUS minlick ontfanghen wort vanden coninc
ALTISTRATUS VAN PENTHAPOLIANEN:

[D]Oe die coninc dat mercte *want* hi een groet meester selue was van
kaetsen soe seide hi tot sinen knechten Laet of laet of alte samen *want*
alsoe mi dunct dese ionghelinc is mi ghelijck teghen hem alleen wil ic
spelen Als APPOLLONIUS hoerde dat hi vanden coninc ghepreesen wort soe
crech hi moet ende speelde soe reynlick ende constelic dat hi lof eer ende
prijs beghinck aen den coninck Daer nae ruste hi een weynich ende ghinc
wt van dat spel: Die coninck nae dat APPOLLONIUS wech ghegaen was soe
seide hi tot zijn vrienden heren ende knechten Ic sweer v dat ic nye beter
ende ghenuechliker spel ghehadt en hebbe dan huyden ouermits den
ionghelinc die ic niet en kenne wye mach hi *sijn* Ende hi seide tot een van
sijn knechten volcht hem nae ende verneemt wye. *ende* waer hi is die mi
aldus dienstachtich gheweest *ende* behaechelic Ende dese knecht hem
naeuolgende sach dat hi die zee pye aen dede waer om dat hi weder
keerde totten coninc *ende* seide die ionghelinc is *in* die zee bedoruen Die
coninc vraechde waer bi weetstu *dat* hi

[c2r] antwoerde: Dat cleet dat ghi draghet is een quaden rock Die coninck seide Gaet haestelic *ende* segt hem die coninck bidt v dat ghy tauont met hem eten wilt APPOLLONIUS antwoerde Wat mijn here die coninc begheert dat moet gheschien ick wil hem ghaerne ghehoersaem wesen ende hi keerde metten knecht weder om Die knecht ghinck eerst in totten coninc ende seijde O heer die iongelinck die op die zee bedoruen is staet hyer voer die dore ende want hi snodelicken ghecleet is so scaemt hij hem alsoe voer v edelheit te coemen. Die coninck gheboot ter stont datmen hem waerdighe cleder soude aen doen ende alsoe laten coemen ter taefel Als APPOLLONIUS in die sale quam daer die coninc eten soude soe wort hi gheordineert te sitten tegen den coninck ouer Men brocht daer conincklicke spise men at men dranc ende was daer vrolick: Mer APPOLLONIUS sat ende sach des conincx siluer werck langhe aen ende screyde: Doe seide daer een totten coninck die bi hem sat Ick vermoede dat dese ionghelinc benijdt des conincx hoghen staet *ende* weluaren Die coninck antwoerde du *vermoetste* qualic *want* hi en benijt *mijn* welwaren niet maer hi bescreyt ende bewijst dat hi veel verloren heeft APPOLLONIUS sach opden coninck recht of hi segghen woude Och her coninc ghi segt waer de coninc sprac tot hem *met een* blide aensicht *Iongelinc* eet met *ons* ende

[c2v] weest vrolic ende hoept van god wat beters te vercrighen Ende te wyle dat die coninck aldus vermaende den ionghelinc vrolicken te sijn soe *quam* daer ouer tafel des conincx dochter ionc ende schone ende gaf haer vader den coninc een cusse daer nae alle die an die tafel saten naden houe *ende* conincklike ghewoente ende als sise al ghecust hadde die daer saten soe *quam* si weder om tot haren vader ende seide O lieue vader seght mi wye is dese ionghelinc die ghi aldus hoechlick aen v tafel teghen v ouer hebt doen sitten eten ende aldus droeuich is Die coninc antwoerde lieue dochter Dese ionghelinc is bedoruen in die zee ende hi heeft mi soe soetelic ende constelic ghedient ende ghedaen inder spelen scoel daer om heb ic hem ten eten ghenoot met mi maer wije hi is dat en weet ic niet: Maer wildi dat weten soe vraghet hem het betaemt bet v dan mi alsulcke dinghen te vraghen ende te weten dan mi Ende ter aenturen als ghi dat weten sult soe seldi sijnre ontfermen Als dit des conincx dochter van haren vader ontheet hadde soe *ghinc* sij totten ionghelinc ende seyde O mijn alder liefs te v manieren betoenen edelheit Ist v niet moeyelicken of pijnlicken soe wilt mi v naem segghen *ende* v misual vertellen: Hy antwoerde ist dat ghij mi vraghet nae mijn naem ick hebben in die zee verloren ende vraechdi nae minen staet of edelheyt die heb ick te THYRO ghelaten. Si smeecte *ende*

[c3r] seide weder om tot hem: Ick bidde dat ghi mi dyt opelicker bescheidenlijker segghen wilt also dat ict wel verstaen mach: Doe seide APPOLLONIUS haer sijn name ende vertelde sijn auenture en ongheual dat hem gheboert was Doe hi dit al geseit hadde soe en conste hi *hem* niet onthouden van screyen En de *want* dat die coninc mercte so hi seide tot sijn dochter Ha dochter ghi hebt qualic ghedaen te willen weten die naem ende dat ongheual des iongelincx want ghi syn oude liden vernieuwet hebt. Daer om mijn lieue dochter want ghi nv die waerheyt weet soe betaemt wel dat ghi hem nv toent uwen miltheit ende v vryheit Als dese dochter hoerde *den* wille haers vaders soe sach sij opten ionghelinck ende seide O APPOLLONI laet dese sorghe ende droefheit varen voert aen sidi ons. ende mijn vader die coninc sal v weder rijcke maken APPOLLONIUS seide haer groten danck in scaemte ende screyen. Doe seide die coninck tot sijnre dochter Haelt die harp op dat ghi mijn gasten daer mede vrolic moghet maken Si liet haer harpe halen ende begonste daer soetelic op te spelen Sij presen alle gader *dat* spel ende seiden dat si nye bet en hoerden spelen. ende men mochte niet soeter of konsteliker spelen Maer onder hem allen soe sweech alleen APPOLLONIUS ende en prees haer spel nijet. ende want hij sweech soe seide die coninc APPOLLONI

[c3v] du doetste qualic in dien dat si alle gader mijn dochters spel prisē sonder alleen. APPOLLONIUS antwoerde Lieue heer coninc ist v lief ic sal mijn beuolinghe daer of segghen dat is. V dochter heeft begonnen die conste van dat spel mer noch niet gheleert Daer om soe hiet datmen mi die harpe gheue ghi sult ter stont horen dat ghi te voren niet en wistet Die coninc seide: Ick sie wel APPOLLONI dat ghi een meester en konstenaer sijt van allen *dingen* Ende hi geboet datmen hem die harpe gheuen soude APPOLLONIUS ghinc wat wter sale. ende liet hem *vercieren* met een crone op sijn hooft Hi nam die harpe ende quam alsoe voer die heeren in die sale ende speelde so soetelick voerden coninc soe dat sij alle gader vermoeden soe dat hi niet APPOLLONIUS mer APPOLLO was Ende die daer met ten coninck aten seiden dat sij van al haer leuen beter ghehoort noch ghesien en hadden dan dye harpe ende dije speelman

¶ Hoe des conincx ALTISTRATUS dochter verlijefde op THYRUM APPOLLONIUM om sijnder groter *konsten* vanden spele inder harpen:

[D]Es conincx dochter luysterde: ende hoerde ende sach den ionghelinc aen ende wordet in sijnre liefden beuanghen. ende seide tot haren vader O mijn vader wilt mi consenteren en henghen dat ick desen ionghelinc gheuen mach dat ic wil Die coninc antwoerde Ic consen

[c4r]re v dat Si sach APPOLLONIUM den ionghelinc. *ende* seide O meester APPOLLONI Neemt wt gonsten mijns vaders tot enen gifte twe hondert talenten gouts vier hondert pont silners een costelic cleet xx knechten Ende si seide totten knechten Haelst hier dat ic hem ghegheuen heb: Ende in teghenwoerdichheyt vanden heeren alst mael ghedaen was soe wort dat al daer ghebrocht ende hem ghegheuen Si hebben die daer ghegheten hadden oerlof vanden coninc ghenomen ende sijn thus gereyst Ende APPOLLONIUS seide totten coninck O goede coninc een ontfermer der ellendiger ende ghi conincinne een beminster der scholen. ende liefhebster der genoechliker konsten god si met v ende adieu *Ende* hi sach op die knechten die hem gegeuen waren. ende hi seide Neemt ghi knechten dit dat mi hier gegheuen is ende laet ons gaen soeken herberghe. Des conincx dochter dit horende wort si drouieh ende sorchde dat si haer lief verliesen soude sij sach op haeren vader ende seide. O lieue heer coninck goede vader wildi nv huden desen nacht APPOLLONIUM van hier laten sceiden ic bidde v laet hem hier bliuen bi ons op dat dese scat die wi hem gegeuen hebben niet ontstolen en worde: Doe beual die coninc haestelic datmen hem een woningh stede bereiden soude in sijn hof te bliuen daer hy eerlick rusten mochte Dese conincx dochter verbar

[c4v]nende in sijre lief~~ten~~ ende en mocht vander nacht niet slapen Ende des morghens vroeck ghinck si tot haer vaders slaepcamer Als die coninc *sijn* dochter alsoe vroeck sach comen seide hi tot haer. Wat beduyt dat ghi aldus vroeck op ghestaen sijt ende hier coemt dat ghi niet ghewoenlick en sijt te doen Si antwoerde Lieue vader ic en heb van alle den nacht niet gherust noch gheslapen Ende daer om mijn alder liefste vader ick bid v dat ghi mijn den ionghelinck gheeft ordineert. ende set mijn meester te wesen ende te leeren alle konstelicke spelen

¶ Hoe die coninck ALTISTRATUS ordineerde THYRUM APPOLLONIUM een meester te wesen van sijnder dochter in allen konsten van spelen:

[D]Ie coninc als hi hoerde dat *sijn* dochter alsoe gheneyght was tot konsten soe was hi blide ende liet den ionghelinc tot hem coemen ende seide O APPOLLONI mijn dochter begeert seer v konsten te leeren al dat ghi condit ende ic salt v wel loenen APPOLLOOINS antwoerde Here ic ben bereit uwen wille ende uwen dochters begeerten te volbrengen

¶ Hoe des conincx ALTISTRATUS dochter sieck wort wt liefsten die si droech tot THYRUM APPOLLONIUM

[D]Aer nae soe wort die dochter van groter liefsten sieck Als die coninc sach dat *sijn* dochter sieck was soe liet hi meesteren ende doctoren in medi

[c5r]cien comen Si besaghen haer vrijn sij tasten haren pols maer si en consten geenrehande ziecke in haer bekennen In desen seluen tijt dat si zieck was soe quamen totten coninc drie ionghelighen die zeer edel ende ryc waren die langhen tijt dese dochter gheeyst hadden tot haer wijf te worden Dese quamen alle drie te samen ende grueten den coninck. Die coninc sach op hem drien ende vraechde wat haer begheerte was waer om dat sij ghecoemen waren Sij antwoerden: Om dat ghi ons geloeft hebt dat ghi een van ons drien v dochter gheuen soudt daer om soe comen wij huden alle drie te samen want wij uwe burghers ende ondersaten sijn rijck ende edel van gheslachte. ende daer om soe kiest nv wijen dat ghi van ons drien ontfanghen wilt tot v swagher ende kint Die coninc antwoerde Ghi en hebt nv gheen bequaem tyt gheraecht om dit mi te bidden: want mijn dochter nv leert ende om grote naersticheit ende begheerte des leringhes soe is si zieck Maer op dat niet en schine dat ick v te langhe wil houden loepen soe scrijft mi elcx uwen naem v goet ende dat sal ick mijn dochter presenteren op dat si seluer mach kiezen wyen dat si van uwen drien hebben wil Si hebben also ghedaen Die coninck nam haerre drier scriften ende last ende besegheldet ende gaft APPOLLONIUM haren meester segghende Hout meester dese scriften ende gheeftse uwen discipel mijn dochter AP

[c5v]POLLONIUS nam den brief. ende brochse des conincx dochter: Als si sach den genen die si seer lief hadde soe seide si tot hem. Meester wat beduyt dat ghy nv hier alleen coemt in mijn slaepcamer Hi antwoerde V vader heeft mi hier ghesent met brieuen die ghi lesen sult Die dochter dede die brieuen op. ende las van haer drien naemen die sij begheerde in hijlic te hebben Als sise gheleesen hadde ende dye meijninghe verstant soe werp si die brieuen wech ende si sach op haeren meester ende seide: O mijn meester. APPOLLONI sidi *niet* rouwich dat ic een ander ghegeuen sal worden te wijue Hi antwoerde Neen ick want al dat v eere is dat is mijn profijt: Sij seide o meester haddi mijn lief ghi soudet rouwich wesen Dit seggende screef si haren vader antwoerde ende si bezeegelde dat ende gaft haren meester weder om te brenghen totten coninc Ende si hadde gescreuen aldus. Mijn alder liefste vader ende coninck want v goedertierenheit in minen handen ende wylle gheset heeft. dat ick soude scriuen wyen ick hebben wil te manne soe scriue ick u. *ende* gheue te kennen dat ic den ghenen wil die inder zee bedoruen is ende op eenen planck te lande ghecomen is dat sal mijn man sijn: Als die coninc dit las ende den wille sijns dochters kende. ende nijet en wyste wye vanden drien bedorwingen vander zee ghehadt hadde soe seyde hy totten drien ionghelighen. Wye ist van uwen drien die last noot

[c6r] of scipbrekinghe inder zee ghehadht heeft Een van hem drien gheheten ARDONIUS antwoerde. Heer ick ben bederft in die zee Die ander ionghelinc seyde daer op God moet v scenden dat ghi nimmermeer ghesont en sijt want ghi *ende* ick sijn euen out ende ghi en quaemt niet wten lande buten die poerte vander stat waer is die scade die v geschiet is dat ghi seght dat ghi in die zee bedoruen sijt Doe die coninc niet en vernam dat enich van hem drien bedoruen was in die zee soe sach op hi APPOLLONIUM den meester ende seyde Neemt ghi den brief ende leset want het mocht wel sijn dat ghijt bedt soudt verstaen dan ick wantstu daer bi waerste als si *den* brief screef APPOLLONIUS las den brief: ende want hi daer in mercte dat si hem lief hadde soe scaemde hi hem Die coninck seide: O APPOLLONI hebstu daer in gheuonden ende ghelesen den ghenen die inder zee bederft is APPOLLONIUS creech een blos in sijn aensicht ende gaf hem weynich antwoert. Ende want die coninc doe verstont dat sijn dochter haren meester begheerde te hebben gheheten APPOLLONIUS soe seyde hi totten drien ionghelingen Soe wanneer dat ick v hebben sal willen soe sal ick v ontbieden Sij dancten alle drie den coninck *ende* reysden thuis van daer si gecomen waren *ende* als sij wech waren so ginc de vader alleen tot sijn dochter ende seide Wye heb

[c6v]stu ghecoren tot enen man Die dochter viel screyen de voer haers vaders voeten ende seide Ick begere o mijn alder liefste vader ende eyssche te hebben den ghenen die in die zee bedoruen is APPOLLONIUM Als die coninc sach die tranen ende begheerten *sijns* dochters soe hief hise op vander aerden ende seyde aldus O mijn alder liefste dochter en wilt nyet twifelen of sorghen want v begeerte ende die *mijn* ouer een comen sijn in dien dat ick sije hoe dat ick liefhebbende vader worden ben soe sal ick sonder merren ghaen beroepen dye bruloft

¶ Hoe die coninc ALTISTRATUS vernam dat sijn dochter begheerde tot eenen man haren meester THYRUM APPOLLONIUM Ende hoe hi bi raede van *sijnen* heren die bruloft ordineerde ende hoemen die feeste hielt *ende* publiceerde:

[D]Es anderen daghes worden die vrienden gheroepen van die buer steden tot den coninck dien hi seide aldus Mijn alder liefste syet mijn dochter wil hijlicken ende eenen echten man hebben APPOLLONIUM haren meester Ic wil ende begheere op v allen dat ghi vrolick ende blijde sult sijn om dat mijn dochter een *wijsen man* heeft ghenomen Ende dit segghende soe ordineerde hi eenen dach datmen die bruloft soude houden *Sij* hielden zeer eerlicke bruloft ende si wort haestelic met kinde beuaen. ende te wijlen dat sij grof was soe wandelden si opt meer vander zee. ende

[d1r] si saghen een alte schonen scip seylen. APPOLLONIUS kende aen dat scip ende aen die wapenen wel dattet wt sinen lande quam Daer om vraechde hi *den* stierman waen dat scip was ende waen dattet *quam* hi antwoerde van THYRO APPOLLONIUS seide gy hebt mijn lant genoemt Die scipper seyde sijt ghi dan gheboren van THYRO APPOLLONIUS antwoerde Het is alsoe ghi seght Die scipper vraechde *kent* ghi dan wel den prince vanden lande van THYRO gheheten APPOLLONIUS Hi antwoerde Iae ick *hem* heb alsoe wel ghekent als yck my seluen doe. die stierman seide Ick bid v waer ghi *hem* quaemt te spreken dat ghi hem wilt segghen dat hi blide sy. *want* die donre ende den blixem heeft die coninc van ANTHIOCHIEN gheslegen met sijn dochter ende dat conincrijck van. ANTHIOCHIEN wort bewaert. totten prince van THYRO APPOLLONIUS behoef Als dit APPOLLONIUS hoerde blidelic soe eysschte hi oerlof *van* sijn wijf om te reysen dat conincrijck in te nemen Sijn vrou antwoerde *ende* seide screiende O mijn lieue here al waert *dat* gy in vreemden landen *waert* soe soudi haesten tot mijnen aerbeit te comen ende wildi nv die bi mi sijt van mi trecken Maer ist dattet oerbaer dunct. ende ghi dat ymmer doen wilt soe sullen wy tsamen reysen want ic en mach v niet deruen noch van v wesen Sy quam tot haer vader ende seyde Lieue vader weest verblijt *van*

[d1v] goede mare want die wreede coninc ANTHIOCHUS is van gode gheplaecht ende doot gheslaghen met sijn dochter vanden blixem ende die scat ende dye crone is ons gegeuen ende wort ons bewaert daer om soe bid ic om oerlof daer te trecken met mijnen man Als die coninc dit hoerde soe was hi seer blijde ende dede sijn scepē van THIJRO in die hauene comen ende vol goets laden Ende om dat sijn dochter grof was ende opt vterste met kinde. soe besorchde hi oeck inden scepē een wijse vroemoeder ende bewaerster Ende sij namen oerlof aenden coninck alst al besorcht was Sij cussedē malcander ende seiden adieu

¶ Hoe APPOLLONIUS ende sijn wijf met veel scepē voeren nae tlant van ANTHIOCHYOEN ende hoe APPOLLONIUS wijf doot bleef van kijnde. ende het was een dochter ende hoe si te lande wort ghesonden in een besloten kiste met groter droefheyte

[E]Nde APPOLLONIUS met sijn wijf. ende met sijn volck voeren te samen Syet als sij in die zee geseilt waren een deel daeghen soe stont een groot tempeest ende onweder op also dat die vrouwe seer zieck wort ende si creech haer kint een ionghe dochter maer si bleef ouer doot. Als dat saghen haer huysghesin soe riepen sij ende screiden seer luyde Dit hoerde APPOLLONIUS hi liep daer toe ende sach sijn wijf legghen als doot alsoe hem dochte Hij scoerde cleeder van sin borst hi screi

[d2r]de ende viel op dat dode lichaem ende seide O mijn wtuercoren lieue wijf des conincx ALTISTRATUS dochter wat sal ick uwen vader antwoerden doer v: Als APPOLLONIUS dit gheseit hadde soe sprack dye stierman vanden scepe tot hem O heer APPOLLONI weet dat die zee die dode lichamen niet verdragen en mach: daer om soe ghebiet datment in die zee werpt ten sij dattet alsoe gheschie wi sijn in perijkel alle te verdrencken APPOLLONIUS antwoerde. Wat segstu quade knecht soudi mij raden dat ick dit lichaem int water werpen soude dat mij wten watere naect ende arm ontfangen heeft Die scipper antwoerde Lieue heer coninck het moet alsoe sijn ghedaen sullen wi den doot ontghaen APPOLLONIUS riep sijn knechten ende seide: Maect een starcke kiste van binnen vertinnet ende van buten met spieghel harst ghewreuen alsoe datter geen water in en mach coemen: Doe dese kiste ghemaect was soe cleden si die vrouwe met coninclic habijt ende leydese yn die kiste met veel gouts ende met costelijken scat onder haer voeten. op haer houet een croene als een coninginne toe behoert APPOLLONIUS cussede sijn vrouwe die toninginne met bitterlike tranen ende van haer alsoe oerlof nemende lijet hij dye kiste met veel screyinghe van hem allen in dye zee setten ende hy beualse god van hemelrijcke. Dyt kijnt beual hy dye

[d2v] minne naerstelick te voeden ende te bewaren. opdat hi die voer sijn dochter soude moghen presenteren sijn nichte haer kint

¶ Hoe een groot meester in medicinen corts hiernae opten ouer vander zee spacerende was. ende vant dese besloten kiste ende als hise op dede aerbeyde hi met subtilen medicinen om dat hi beuant noch teikenen des leuens inden lichaem

[D]Ese verbolghen zee werp corts daernae dit lichaem met die kist op aen die zeecant der EPHESEN voer *aen* eens meesters in medicinen huijs die gheheten was CERIMONIS Dese meester opten seluen dach was hi ghaen spaceren wandelen opt meer van die zee. ende sach dese kiste van die vloet gheworpen op tlant Hi seide tot sinen knechten: Neemt dese kiste ende brenctse met groter naersticheit int dorp Also deden si: doe die meester die kiste op dede soe sach hi daer in legghen een seer schoon ionc wijf vercyert als een coninginne recht of si doot ware gheweest hem verwonderde ende seide tot haer O goede scone maghet waer om si di aldus after ghelaeten: Hi sach dat ghelt onder haer hoeft legghen ende daer een brief bi Hij seide tot sinen discipulen Laet ons besien ende leesen wat inden brief ghescreuen staet. Als hi den brief op ghedaen hadde soe las hij den tytels die aldus seide Soe wije dat dese kiste vint die sal dese somme gouts half hebben ende die *an*

[d3r]der helfft salmen legghen aen die wtuaert ende eerlike begrauinghe want dit lichaem heeft veel tranen ende bitteren rouwe ghelaten sijn ouders vrienden ende maghen Daer om soe begheer ic dat men doen sal nae wtwijssinghe des briefs ende also desen groten rouwe eysscht Ende waer dat ghi anders dedet dan desen grooten rouwe eyscht soe bid ic god dat nyemant v en begraue als gi den vtersten dach besloten hebt dat is als ghi ghestoruen sijt Doe die meester dese brieuen gelesen hadde soe seide hi tot sijnen knechten. Laet ons desen lichaem alsulcken wtuaert doen. als den rouwe eysschet want ick swere ende loeue v bi den hoepe mijns leuens dat ick in deser doots wtuaert mer drouicheyts pleghen sal dan den rouwe eysschet: Ter stont soe gheboet hi datmen reescap maeken soude om dat lichaem te pulueriseren: ende te barnen dat was doe die manier Mer ter wijlen dat men dat vier boete ende reescap maecte so quam daer een ionghelinck discipel des meesters die out was van subtile wijsheit: Dese sach dat lichaem daer alsoe bereyt staen om ghebrant te worden ende sijn meester sach op hem ende seide Weest welcoeme want dese tijt heeft v verwacht Nemet dese cristallen ampulle met salue ende al dat tot dese begrauinghe behoeren sal dat doet Die ionghelinck quam totten lichaem hi toech die cleeddr boeuen van die borst hi smeerdese met salue: Hij betastede alle haer leden ende

[d3v] doe hi met sijn hant aen haer herte quam soe voelde hi leuen Die ionghelinck verscrickede hij taste haeren pols hi leyde sijn noes aen haer nose ruykende ende lippen mont aen mont besoekende of hi enich leuen meer in haer vernaeme Hi bekende dat die doot ende dat leuen teghen malcander streden elck woudet winnen Hi seide totten knechten Brenghet hier fackelen ende vierpannen aen vier hoecken soetelic getempeert op dat haer bloet *dat* beuoren is weder mach *ontdoyen* Als dit die ionghelinc beuoelt ende ghesien hadde soe seyde hi tot sijn meester Dese vrouwe die gi segt *dat* doot is si leeft ende om dat ghi mi te bet loeuen moget ic sal v dat opelic tonen Hi nam dat lichaem ende leydet int bedde: hij warmde olye ende smeerde haer borst daer mede met boemwolle die hij daer op leyde alsoe dat haer bloet dat binnen was gheronnen van pijn ende coude weder allenken gesmolten ende ontdoyt wort ende inden leden weder ouer al liep: Die aderen worden open ghedaen sij dede haer oghen op ende ontfinc moet des leuens ende seyde totten discipel die daer aldus bij haer was wreef ende salfde Wije bistu siet wel toe dat ghi mi niet anders aen en tast dan v gheoorloft is want yck ben een conincx dochter Ende een conincx wijf Als die ionghelinck dit hoerde soe was hi wter maeten seer blijde Ende ghinck tot

[d4r] zijn meester ende seide: Siet meester dese vrouwe eens coinncx dochter die leeft Die meester prees *ende* loefde die grote conste ende cure sijns discipels ende *verwonderde* van zijn wijsheit ende seijde tot hem Hoertick en wil niet ondancbaer weesen van dye naersticheit uwes leringhes ende constes: neemt loen want dese vrouwe heeft veel ghifts met haer ghebrocht Ende die meester gheboot datmen haer met costelicke cleederen soude cleeden ende met die alder beste spijs voeden Daer nae als hi waerachtelic verstont ende bekende dat sij was van coninclike gheslacte gheboren soe hielt hijse ende bewaerdese ghelijck oft zijn eyghen dochter ware gheweest sij bat hem datse nyemant handelen en moeste Hi ordineerde haer te weesen metten maechden in APPOLLIJN des afgoddinnes tempel op dat sij onghequest soude moeghen bewaert worden

¶ Hoe APPOLLONIUS weder omme quam tot THARSIEN daer hi vanden prince STRANGUILIO minlick ontfanghen wort Ende hoe hi zijn dochter beual den prince STRANGUILIO ende DYONISIADES sijnder huysvrouwen ende hi woude van daer reysen doer menich lant als een groot coepman

[D]Ie wijle dat dit aldus gheschiede soe reysde APPOLLONIUS in die zee ende quam met zijn scepen tot THARSIEN Hij ghinck wten scepe nae STRANGUILIONES huse *ende* DYONISIADES ho

[d4v]ue Hi wort daer lieflick ontfanghen ende hi vertelde *hen* aldaer die wederspoet voerspoet ende aenture die hem gheboert was sint dat hi lest van daer scheyde ende hoe dat sijn vrouwe gestoruen was inder zee maer dat hi van haer ghehouden hadde een ionghe dochter daer hi seer blide om was Ende daer om. want ick mijn betrouwen ghehelick in v heb soe wil ic v segghen wat mijn meyninge is Ick en wil niet reysen om te ontfanghen dat conincrijck van ANTHIOCHIEN dat na mij ghehouden wort: Ende ic en wil niet weder om tot mijn swagher mijn wijfs vader den coninck wyes dochter dat ic in die zee verloren heb: Maer ick wil reysen ouer al recht of ick een groot coepman ware Daer om soe beueel ick v mijn dochter op te voeden met v dochter PHILOMASIA ende ick bidde v *dat* ghi mijn dochter haeren naem gheeft ter eren van deser stadt THARSIA ende ic sal v laten mijns dochters minne of voetster diese bewaren sal: Als APPOLLONIUS dit aldus geseit hadde soe leuerde hi hem *sijn* ionghe dochter met groten scat gout siluer. ende costelike cleeder Ende hi swoer dat hi sinen baert niet en soudē laeten sceeren ter tijt toe dat hi sijn dochter gehilict hadde Si verwonderden alle gader die dit hoerden dat APPOLLONIUS alsoe swaren eet swoer ende si loefden hem dat sij sijn dochter *met* grooter naerstticheyt op soudē voeden APPOLLONIUS ghinck te scepe ende seylde in verde vreemde

[e1r] conincrijcken Daer en binnen als THARSIA wijf. iaer out was soe wort si ter scolē gheset om te leeren vrye consten met PHILOMASIA STRANGUILIONIS dochter die seer van eender oude waren Doe THARSIA xiiij: iaren out was ende quam wter scolē soe vant sij haer voetster ende mijnne LIGOSIDEM die haesteliken sieck gheworden was si ghinc bi haer sitten ende vraechde die sake haerre siecte Die minne antwoerde ende seide tot THARSIA Luistert ende hoert nauwe toe goede dochter wat ic v seggen sal: ende onthout dat wel in v herte Wye meenstu dat dijn vader moeder of lantscap is: Si antwoerde dit is myn lantscap daer ic gheboren ben die stadt van THARSIEN daer ic minen naem van voere STRANGUILIO is mijn vader ende DYONISIADES mijn moeder Die voetster versuchte ende seide Hoer dochter ende leert van my nv waen ghi gheboren sijt ende van wat gheslachten ghi gheboeren sijt Op dat ghi na mijnre doot weten moecht wat gi doen selt Ghi hebt eenen vader gheheten APPOLLONIUS een prince van THYRO V moeder hiet LUCINA ALTISTRATUS des conincx dochter Als v dese ter werelt baerde in die zee soe starf si van v ende v vader APPOLLONIUS leydese in een starcke kiste vercyert als een coningynne toe behoerde met velle scats ende costelicheits ende settese in die zee om te lande te comen daert god gaue Daer na quam v

[e1v] vader met sijn sceepen aen dese stat ende hi heeft v met mi beuoelen desen heer STRANGUILIO ende DIONISIADES sijn wyf te bewaren APPOLLONIUS v vader die swoer doe ter tijt dat hi sinen baert nyet en soude laten sceren haer noch naeghelen corten ter tyt toe dat hi v wt ghehijlic hadde Daer om soe *vermaene* ick v ist dat v STRANGUILIO of sijn wijf eneghe moyenisse of last doen soe loept op die plaetse daer suldi vinden staen een beelt van v vader grijpt dat in v armen ende roept met luder stemmen Ic ben des heren dochter daer dit beelt nae gemaect is Soe sullen die burghers ghedachtih wesen dat goet dat v vader hem ghedaen heeft ende wrekent aen die ghene die v misdoen THARSIA seyde o goede minne god wilt v loenen dat ghi mi dit te kennen ghegheuen hebt want haddi mi dit niet gheseit dat kenne god soe en soude ic niet gheweeten hebben van waen dat ic gheweest hadde. of wije mijn ouders gheweest waren: Ende die wijle dat sij aldus te samen spraken soe gaf die minne haren gheest THARSIA dede haer voetsters lichaem eerliken begrauen ende bescreydese rouwe draghende een iaer lanck Daer nae toech sij weder haer costelicke cleder aen Sij ghinck ter scoelen ende leerde in die seuen vrije consten: Ende als si wter scolen quam soe visiteerde sij haers minnen graf met een ampulle wijns so riep si haer ouders Het geboer

[e2r]den op een tijt dat DYONISIADES met haer dochter ende met THARSIA ouer die marct ghinck: Ende als dese burghers sagen die schoenheit ende vercijerheit van THARSIA soe seiden si salich is die vader die alsulcken dochter heeft Mer PHILOMASIA die schijnet seer leelick te sijn ouermits THARSIEN schoenheit

¶ Hoe DYONISIADES THIRUS APPOLLONIUS dochter gheheten THARSIA beual te doden seer strenghelick van eenen lantman

[A]Ls dijt DIONISIADES hoerde dat haer dochter achter deel hadde om THARSIEN wille *dat* si alsoe seer ghepresen wort soe wort si ontsteken met haeticheit ende alleen sutende docht si aldus APPOLLONIUS haer vader en sach nye weder nae haer omme noch brief gescreuen het sijn xiiij. iaren gheleden dat hi van hier toech Hier om vermoede ic dat hi langhe doot is ende haer voetster is oec ghestoruen. ic en heb niemant die ic sorghe dat voer haer yet sal doen daer om soe wil icse doen doden ende met haer costelijcke clederen sal ick mijn dochter cleden ende vercyeren Ende die wijle dat si dit dochte soe quam een lantman *wten* dorpe tot haer die THEOPHILUS hijet Die riep si tot haer Wildi *van* mi groot loen ontfaen soe slaet THARSIA doot Die lantmant vraechde DYONISIADES waer *omdat* si die onnosele *ende* schone maecht die niemans goet en begeert noch niemant ongelijc en doet also

[e2v] ghedoot wilt hebben. DYONISIADES antwoerde *omdat* si niet en doeck: daer om en seldi mi niet weygheren te doen dat ic hebben wil Ende ist dat ghi des niet en volbrenget het sal v quaet coep *sijn* Die lantman seide Ia vrouwe seght mi hoe ic dat soude moghen wel bi brenghen te doen Die vrouwe antwoerde Si heeft een ghewoente alsoe gheringhe als si wter scolen coemt dat si niet en eet sij en heeft eerst gheuisiteert haer voetsters graf. Daer seldise wachten ende grijptse biden hare. ende steectse doot met v dagghe ende werpt haer lichaem in die zee ende ghi sult vryheit ende quijtscedinge daer of van mi ontfanghen met groot loen: Dese lantman nam *sijn* dagghe beuende. *ende* screyende ghinc hi tootten graue ende seide Wee mij dat ick niet vry worden en mach dan doer stortinghe des onnosel maghets bloets: THARSIA comende wter scolen die ghinc met haer wijnpullen opt graf alsoe si ghewoenlic was Dese lantman greepse hastelic biden haere ende werpse onder die voet Ende want hi haer doden woude so seide THARSIA tot hem O THEOPHILE wat heb ic teghen v of tegen yemant misdaen daer om dat ghi mi doden wilt Hi antwoerde Du en hebste niet misdaen mer *dijn* vader die di met grote costelicke cyerheit hyer gelaten heeft THARSIA seide Ic bid v moet ic ymmer steruen dat ghi mi tijt gheuen wilt god te tuighen ende te

[e3r] bidden THEOPHILUS seide Bidt ende tuycht want god is mijn oec een tuych dat ic v moet doden by bedwanghe

¶ Hoe THARSIA verlost wort vander doot doer auentuere van zeerouers die haer doot versaghen daer sij voeren aenden ouer vander zee

[D]Ie wijl dat si op haer knien lach in haer gebet soe quam daer een roefscip voer bi waren ende saghen dese ionge maecht onder den last ende mes des doots staen ende den lant karel ghewapent metter daggen. om haer te doden Sij riepen laet staen wreede katijf want dat is onsen roef niet v offerhande Als THEOPHILUS dit hoerde soe liep hi sculen na dat graf bider zee cant Dye zeerouers namen die maecht ende seylden wech. THEOPHILUS quam totter vrouwen ende seyde Ic heb ghedaen alsoe ghi mi gheheten hebt daer om soe rade ic v laet ons rouwighe cleder aen trecken ende screyen valsche tranen in teghenwoerdicheyt vanden poerters ende segghen dat THARSIA haestelic van groter zichten ghestoruen is Als STRANGUYLIO dit hoerde soe was hi seer qualick te vreden ende beefde van anxt ende seyde Gheeft dan my oec een rouwich cleet aen op dat ic screyen mach. want ick onnoselicken in dese sonde ghestricket ben O mi sprack hi wat sal ic nv moghen segghen of doen want die vader van deser maghet heeft onse stat verlost van perijkel des doots om dese stats wille

[e3v] is hi in die zee bedoruen ende hi heeft sijn goet verloren ende oec veel armoeden heeft hi gheleden ende nv is hem sijn doecht met quaet gheloent Sijn

dochter die hi ons beuolen hadde op te voeden die heeft een wrede beest verslint Ic mach uv wel mijn oghen wt screyen ouer dat goede schone ende onnosel maechdekijn Och ic ben nv ghebonden met die alre quaetste ende venynste serpent *ende* hi sloech sijn oghen inden hemel ende seide O god almachtich ghi weet dat ic onsculdich ben vanden bloede van THARSIA eysschet dae bloet van DIONISIADES mynre wreeder vrouwen Doe sach hi op sijn wijf ende seide Seght ghi wreede beeste viant gods *ende* scuymse der menschen hoe hebstu des conincx dochter *vermoert* Sij toech met haer dochter swarte rouwighe clederen aen ende dat moeste oec doen haer man. ende stortede valsche tranen voer dye

burgheren ende seide O alre liefste burghers weet dat wij screyen ende tot v ropen dat ghi oec rouwich wesen sult om dattet licht onser oghen THARSIA APPOLLONIUS des princen van THYRO dochter haestelic ghestoruen is ende heeft ons groten drucende hert seer ghelaten die wij waerdelic hebben doen begrauen Als dit die burghers hoerden soe waenden sij waers ende ordeneerden ter eeren ende verdienten haers vaders een schone metalen graf daer si op deden eenen tytel setten aldus ghe

[e4r]screuen Dit graf is ghemaect ter eeren der schoender edelre maecht THARSIA des princen dochter APPOLLONIUS VAN THYRO ouermits verdienten ende goet dat hi der stadt ende burgeren van THARSIEN bewesen heeft

¶ Hoe THARSIA vanden rouers vercoft wort enen roffiaen diese brocht in sijn ghemeen huys om loen daer aen te winnen:

[D]Ie wijle dat dit gheschiede soe quamen dye rouers seyle die THARSIA ghenomen hadden ende quamen aen die hauene vander stat van MITHELEN Ende onder ander goeden die sij gheroeft hadden soe worde THARSIA oeck gheset te cope Dit vernam een roffiaen een stoefhouwer die hem met lichte vrouwen gheneerde ende hi begheerdese te copen Maer want ATHANAGARAS die prince vander stat sach dat sij seer schone was edel ende wijs soe woude hise copen ende boet om haer te crighen tien pont Die roffiaen seide Ick sal v daer xx. pont om gheuen ende sij verhoechdent teghen malcander altijt tien meer tot dat si tot hondert pont quamen Doe seide die roffiaen stoefhouder Is hier yemant meer die daer gainck in heeft ic sal daer noch tien pont meer om gheuen ATHANAGORAS seide Ic sie wel woude ic de copen soe soude ic veel goets daer *om moeten vercopen* Het is best *dat* icse hem laet copen want als hij se ghecoft heft so sal ick

[e4v] wel die eerste worden die tot haer sal coemen ende crighen haer maechdom ende dan ist alleens of icse self ghecoft hadde wat leyt mi daer aen Die roffiaen coftse ende betaeldese ende brochtse in sijn gemeen huijs insijn sale daer hi enen gouden PRIAEP hadde dat is heymelicdom dat die vrouwen *int* gemeen aenbeden costelic verciert ende hij seide tot haer O deernken aenbedet dit Die edel ioncfrouwe antwoerde Nimmermeer en sal ic dat aenbeden Ende si vraechde hem O here seght mi of ghi oec een LAPSATEEN sijt Die roffiaen antwoerde waer om vraecht ghi mi dat: Sij antwoerde weeder Om dat die LAPSATENEN die vanden lande sijn aenbeden desen afgod Doe seide hi tot haer Ongheuallich arm deernkijn Weetstu niet datstn ghecomen biste in eens ghirighen roffiaens huys. ende dye besocht ende wijs sijn die voeghen hem naeden gewoenten vanden lande daer sij coemen Daer om soe doet oec alsoe anbedet den afgod van desen huse THARSIA viel op haer knyen voer sijn voeten *ende* seide o LENO dat was sijn eyghen naem dat alsoe veel te segghen is in ROMEYNS als roffiaen in DUYTSCH als die vanden loen *ende* gewin leeft dat die lichte deernen of vrouwen verdienen met haren lichaem. Die edel suuerlicke ioncfrouwe APPOLLONIUS dochter sprac tot den roffiaen O LENO *ontfermt v mijnre* maech

[e5r]delicke reynicheit: Ende en wilt mijn suuer edele lichaem niet setten als een hoere om gelt daer mede te winnen Hi antwoerde weet ghij niet datmen den roffiaen of den croeden buedelen met screyen of bidden niet versmeken en mach: Ende hij riep ter stont den scaffer ouer die dernen of lichte vrouweh ende seide tot hem Maect dese deerne vercyerlic ende costelic toe ende laet haren tytel aldus scriuen Soe wye dat THARSIA eerst bekennen wil ende haer maechdom hebben die moet geuen een half pont gouts die ander daer nae x ducaten ende een yhelic daer nae een schellinghe groot Die scaffer dede alsoe hem die roffiaen hiet: Drie daghen daernaesoe ghinc die roffiaen voer metten trompers ende leyde THARSIA totten ghemeen huys opelijc om datse alle man sien soude ende begheren daer toe te comen ende hem profitelic sijn Als dit sach die prince vander stat ATHANAGORAS soe nam hij een SPAENSE cappe op sijn hooft ende ginc bedect in haer cellekijn daer si gheset was om neringhe te doen Doe THARSIA hem sach soe seide si tot hem Lieue here wilt mijns ontfermen om gods wille ende ic beswere ende vermane v van gods wegghen dat ghi mijn reynicheit niet en quest noch niet en misdoet Wederstaet die quade begheerte uwes sinnelicheits met die reden ende ick bidde v dat ghi hoeren wilt mijn ongheual ende die quade aenture ende

[e5v]die oerspronc daer van mercken: Hi hoerde ende sij vertelde Ende als hi haer ongheual ende snoede aenture ende haer edele wijsheit gehoert hadde soe was hi bescaemt ende wort onsteken *met* medeliden ende hij seide tot haer Ic heb oec een dochter uwes ghelyc ic sorghe dat haer oec des ghelijck mochte gheboern: want nyemant en weet waer hi toe comen mach Ende dit segghende soe gaf hi haer meer dan op haren maechdom gheset wasende hi beual haer int scheiden dat sij alsoe doen soude met een yghelicken dije tot haer quamen als sij met hem ghedaen hadde ende sy en soude *geen* noot hebben maer si soude haren maechdom wel behouden THARSIA veel tranen stortende seide *hem* Ick dancke v goedertierenheit ende bid v dat ghi niemant segghen en wilt wat ghi van mi ghehoert hebt ATHANAGORAS beloefde haer dat hijt nyemant vertellen en soude ten waer *alleen* sijne dochter wanneer *dat* si tot sulker outheit gecomen waer ende hi scheide al screyende *van* daer: Ter stont was daer een ander bereyt ende wachte sijn wtcoemste die vraechde *hem* hoe behaecht si v hi seyde Sij *en* mach *niet* soeter noch edelre *sijn* noch genochliker *sijn* Dese ionghelinck ghinck in tot haer Si sloet dye doere toe als dat ghewoenlick is. want daer nyet meer dan een teffens in en ghaet Dye ionghelinck vraechde haer. Hoe veel heeft v die prin

[e6r]ce ghegheuen Sij antwoerde veertich ducaten: hi seide. Tfi scaemde hem die prince niet soe luttel te gheuen Ick sal v gheuen hout op v hant die helpt meer ATHANAGORAS die prince luysterde om te horen hoe dat die iongelync met haer vaeren soude Ende doe hi hoerde dat hi soe mildelic haer meer gaf dan hi ghedaen hadde so seide hi in hem seluen Hoe ghi meer gheeft hoe si meer screien sal THARSIA APPOLLONINS dochter die ontfinc dat ghelt vanden ionghelinc ende viel voer sijn voeten vertellende sij haer ongheual ende quade aenture ende wye dat si was Die ionghelinc APOSIATUS geheten als hi haer ghehoert hadde soe sprac hi tot haer Staet op waerdighe edele maecht Wij sijn alle gader menschen gheset onder dat rat van AUENTUREN ende niemant en weet wat aenture hem geboeren mach of waer toe dat hi comen mach Hij troestese ende nam oerlof en ghinck wt ATHANAGORAS die prince stont voer die doere ende wachte *dat* die ionghelinck wt comen soude Dese ionghelinck APOSIATUS wt die camer comende quam oec also screyende Als ATHANAGORAS dit sach soe lachte hij Doe seide APOSIATUS tot hem Ghy sijt een groot heere die niemant en hebt dan mi uwe tranen te storten Recht of hi segghen woude Nyemant en is condit waer om dat wy screyen dan v. ende mi *ende* sy besworen *malcanderen* dat si dese woerden

[e6v] wat hem tween gheschiet waer nyemant seggen of te kennen gheuen en souden ende si wachteden die coemste vanden anderen ende si saghen datse alte samen al screyende wt quamen Daer na doe die tijt *ende* haer neringe ouer was soe quam LENO die roffiaen Sij offerde hem dat gelt ende seide hout hier is dat loen van minen maechdom LENO antwoerde haer ende seide Siet dat ghi alle daghe aldus veel ghelts wint als ghi nv hebt ghedaen Des anderen daghes verstant LENO dat si noch maecht was doen wort hi toernich ende hi riep sinen scaffer ende seide Gaet ghi ende neemtse met v in die camer ende ontmaghetse. Die scaffer leydese met hem op sijn camere ende vraechde haer aldus segt mi of ghi noch maget sijt Si antwoerde Ia ick al soe langhe als god wil ben ic noch maghet Hi seide Waer of ende hoe hebstu noch alle dit ghelt gewonnen Sij antwoerde met screyen ende tranen wtstortende hebbe ick mijn snoede aenture vertelt ende den mannen ghebeden dat sij barmherticheyt hebben souden god vresen ende minen maechdom niet quetsen Ende viel oeck doe voer sijn voeten ende seide lieue here ic bid v oec dat ghi barmhertich wilt weesen mi aerme gheuanghen eens conincx dochter ende en wilt mine reynicheit nyet quetsen Die scaffer antwoerde: LENO die is seer ghirich ghi en sult gheen maghet moghen bliuen

[f1r] Sij antwoerde Ist hem slechts om gelt te doen soe weet ick goeden raet want ick ben seer hoech gheleert in die vrye consten ende in alle manieren *van* musyke kan ic ghenoecht maken ende spelen Daer om soe brenget mi op dije plaetse. op die marct daer suldi moghen sien ende hoeren mijn konste Ick hoepe aen gode dien die oncuysheijt mishaeghelick is dat hi mi alsucke graciën gheuen sal *dat* ick den volcke alsoe behaechliken sal sijn *met* mijn spel ende in te solueren alle die qnestien die sij my sullen moghen vraghen dat ic alsoe meer ghelts wyngen sal dan of ick bleef sitten yn dat ghemen huys. Doe die scaffer dit verstont soe seide hij het behaecht mi wel Hy dede een ordoys maeken op die plaetse daer alle dat volck quam om dese maghet te besien Sij begonste daer een schoone relatie te doen voer den volcke ende hiet datmen haer qnestien op doen ende vraghen soude si woudese alte samen solueren ende ontbinden ende also geschiedet Ende met aldusdanighe maniere soe *wan* sij veel gelts vanden volcke ATHANAGARAS bewaerdese alsoe wel dat si reyne maecht bleef *want* hy beualse den scaffer te bewaren oft sijn eygen dochter ware ende gaf hem veel ghiften daer van

¶ Hoe APPOLLONIUS nae xiiij jaren quam weder omme te THARSIEN vernemen na sijn enige dochter

[f1v] [D]Ie wijle dat dit aldus gheschiede so quam APPOLLONIUS nae die viertien iaren weder te THARSIEN in STRANGUILIO ende DYONISIADES huys Als hem STRANGUILIO sach soe liep hi haestelic als een verwoet man tot sijnen wijue DIONISIADES ende seide Du hebste geseit dat APPOLLONIUS doot is ende siet nv comt hi hier om te eysschen *sijn* dochter wat sullen wij nv moghen segghen Si antwoerde wij sulleu rouwighe cleder aen doen ende screyen ende seggen dat sin dochter ghestoruen is den naetuerlicken doot: Die wijl dat sy dit seyden soe quam APPOLLONIUS daer in gaen en als hij sach dat sij rouwich waren ende screyden soe vraechde hi waer om soe screydi nv ic ghecomen ben Ic sorghe dat dit v tranen niet en *sijn* maer die mine DYONISIADES antwoerde Och neent maer ick woude dat v een ander die boetscap ghebrocht hadde. *dan* ic want v dochter is haestelicken ghestoruen: Als APPOLLONIUS dit hoerde. soe wort hem alle *sijn* lijf riende ende stont langhe sonder spreken Daer na so ontfinck hi moet *ende* sach op die vrouwe ende seyde O wijf ist dat mijn dochter ghestoruen is alsoe ghi seght *sijn* dan oeck met haer ghestoruen verderft ende verloren dat gelt ende haer costelike clederen Si antwoerde daer isser noch sommige *ende* *commige* *sijn* wech *Ende om* dat STRANGUILIO *ende* DYONISIADES *sagen* *ende* mercten dat. APPOLLONIUS twifelde soe

[f2r] seiden sij Liene heere het is ons seer leet: Wij hadden ghehoept dat wij v uwe dochter ghesont leueren soude maer si starf haestelick geloeft ons Ende om dat ghi niet meynen en sult dat wij lieghen daer sin tuyghen genoegh of Want onse borgers ghedachtich wesende die doecht die ghi hem ghedaen hebt soe hebben sij een costelic graf van ghegoten metael laten maken dat ghi moecht coemen besien APPOLLONIUS seide tot sinen knechten Hout dit dat hi ghebrocht hadde om te scencken of *dat* van sijn dochtte ghebleuen was ende draechtet scepe werts Ic sal ghaen tot mijn dochters graf Hi las den tytcl die daer op ghescreuen stont hem *verwonderde* ende twifelde dat si niet doot en was Want al las hij den tytcl dat syn dochter daer begrauen lach nochtan en screyde hi niet: Daer om vermaledide hi sijn oghen ende seijde O mijn wrede vleischelike oghen hoe moechdi aensconwen dat graf dijnre dochter sonder tranen te storten. ende haer met beclaghende woerden te bescreyen Want ic anders gheen troest noch toeuclat en hebbe dan op mijn enighe dochter *ende* si nv ghestoruen is ic sorge dat ict sonder twifel becoepen sal:

¶ Hoe APPOLLONIUS verstaen hadde van TTRANGUILO ende DYONISIADES dat sijn dochter doot soude sijn soe ghinc hi weeder om te scepe ende seylde seer drowich van daer na dye stat THYRO ende

[f2v] verstacken bi storme ende onweder aen die stat van MITHELEN daer THARSIA sijn dochter noch leeuendich was

[E]Nde hi ghinc weder te scepe ende seide tot sinen knechten Ic bid v legt mi int onderste vanden scepe in dien dat mi dat lant niet en wil soe laet mi den gheest gheuen inder zee sij seylden voer winde te THYRO waert ende daer na ontstac haestelic die zee met onweder so dat die scepen mosten seilen daer god ende dat onweder wilden Sij rijepen alte samen gode om hulpe ende si quamen aen die stat van MYTHELEN daer THARSIA sijn dochtere was Die stierman ende alle de ander die bouen inden scepe waren dreuen grote bliscap om dat si te lande ghecome waren APPOLLONIUS die coninc die beneden in die sentijn lach. want hy dat gheruft van dien blijscap hoerde soe vraechde hij wat gheluyt van blijscap ist dat tot minen oren comt Die scipper antwoerde Lieue heer wij moeghen alle wel blijde sijn ende huden een heilighen dach maken want wij ons lijf ghewonden hebben ende te lande ghecoemen sijn APPOLLONIUS die coninc versuchte hem ende seide: Laetse alle ghadet vrolic sijn ende vieren sonder my allen want het is mijn knechten droefheits genoech dat si enen drouighen here hebben Ende gheeft hen x ducaten tot haerre feesten te baten daer om te copen dat si seluer willen ende

[f3r] laetse met malcander vrolic wesen Maer ic wil *dat* nyemant soe stout en si die mi roept of eenich spel of blijscappe doet ende soe wye daer teghens dede dien ghebiede ic dat hem sijn beenen *gebroken* worden Die rentmeester dede alsoe ende gaf hem dat ghelt ende seyde des conincx ghebot Sij ghingen op in die stat ende coften al dat hem noot was ende dat si hebben wouden ende quamen weeder te seepe Ende want des conincx scip dat alre schoenste was van al den scepen soe wort daer die meeste feeste in ghehouden.

¶ Hoe ATHANAGORAS prince vander stat van MITHELEN quam besien die schone scepen Ende hoe hi verstont dat APPOLLONIUS screyende ende drouende was beneden inden scepe

[A]THANAGORAS die THARSIA lijf hadde dye wandelde op dat meer biden scepen ende hi sach des conincx scip ende hi seide tot *sijn* ghesellen Dit scip behaecht mi seer wel want het is meesterlic ghereyt ende toe ghemaect Doe dye scippers hoerden dat hi dit scip prees soe seiden sij tot hem dat hi soude comen besien Hi clam in dat scip hi besacht Sij noden hem met collacie te doen te eten Het was een moghelike bede hi dede alsoe hi leyde x gouden ducaten op die tafele ende seide Ghi en sult mi niet te vergheefs genoot hebben Sij dancten hem daer van: Doe ATHANAGORAS allen die scip ghesellen sach eten soe vraechde

[f3v] hi wye is v heer van desen scepe Die stierman seyde Die heer leyt beneden inden scip in rouwe want hi sijn vrouwe verloren heeft ende sijn dochter ATANAGORAS seide tot een vanden knechten Ic sal v ij. ducaten geuen om dat ghi alleen gaen wilt ende seggen uwen heer aldus Die prince van deser stat bidt v dat ghi wter duysternissen coemen wilt int licht Die knecht ARDALIO gheheten antwoerde Ic en soude met uwe gouden penningen mijn benen niet weder mogen heel maken soect een ander want die coninc heeft gheboden soe wye dat hem van blijscappen toe spreket dien moeten sijn beenen ghebroken worden ATHANAGORAS seyde Dese wet heeft v heere v gheset maer mi niet daer om soe laet mi tot hem gaen ende segt mi hoe sijnen naem is Sij antwoerden APPOLLONIUS Doe hi hoerde dat hi APPOLLONIUS hiet soe wort hi denckende dat THARSIA hem gheseit hadde dat haer vader APPOLLONIUS hiete Hi clam neder tot hem ende want hi sach dat hi een langhen baert hadde. ende een vuyl hooft soe sprac hi cleylic met een soete stille stemme tot hem God gruet v APPOLLONI. Als hi die stemme hoerde soe waende hi dattet een van sinen knechten gheweest hadde ende sach met een verstoert aensicht op maer doen hi sach dattet een vreemt man was soe en seyde hij nyet. Dye prince vander stat sey

[f4r]de tot hem Ic weet wel dat v verwondert dat ic *onbekent* uwen naem gheenoemt heb Daer om soe suldi weten dat ic een prinse ben van deser stat ATANAGORAS gheheeten die ghecomen ben om dese scepen te besien ende onder alle die ander scepen soe sach ic v scip bouen die ander wel verciert ende toeghereyt V scipper die node mi daer in te comen *om* wel te besien Sij noden mi totten eten ic at met *hen* doe vraechde ic naeden capiteyn vanden scepe. sij antwoerden dat hij in tribulacie ende in grooten drucke ware Ende daer om soe ben ic tot v *neder* gecomen om v te brenghen vander duysternisse totten lichte soe vermoede ic dat v liden ende screyen verwandelt sal worden in blijscappen APPOLLONI seide het is mi alleens wye ghi sijt gaet in vreden ende weest vrolic met mijn volck alleens oft v eyghen volck ware Maect v vrolick eet ende drijnt mi en lust niet te eten ick en begheer niet te leeuën maer te steruen Die prince was bescaemt van dit antwoert Hi clam weder bouen int scip ende seyde Ick en cant uwen here niet onderwijsen dat hy wt coemt mer al sijn propoest ende begeerte is de doot of legghen mer ic sal noch wat anders beprouen ende segghen hem van een ander dinc twelck hem *genoechlicker ende* lustigher om horen sal weesen. want die materie tracteren sal van een schone vrouwe Hi riep een *van* sinen dienaers Gaet tot LENO den

[f4v] roffiaen ende segt hem dat hi TARSIA hijer tot my sende Sij heeft verstant van alle dinghen ende een soete sprake ter aenturen sij mochte hem van dese droeuighe dwalinghe brenghen dat hi nijet en sterue mistrotich

¶ Hoe ATHANAGORAS gheboet THARSIA te comen te scepe om APPOLLONIUM te vermaken met haere schone relacien ende vrye consten die si hadde:

[T]HARSIA quam int scip ende die prince seide tot haer Coemt hier THARSIA ende toent nv v konste alsoe dat ghi desen here nv wter duysternisse brenghet want hi is seer rouwich om *sijn* wijf ende om *sijn* dochter Gaet tot hem. ende troesten ter aenturen god sal doer v syn droefheit verwandelen in blijscap: Ende ist dat ghi dat moecht doen soe sal ick v ij. hondert ducaten gheueu ende so veel wichts van siluer daer toe sal ic v xxx daghen verlossen vanden roffiaen Doe THARSIA dit hoerde so ghinc si blidelic toten coninc ende si gruetede hem oetmoedelick ende seyde Weest ghegruet wye gi sijt ende weet dat v een onnosel maghet gruet die haeren maechdom onbeulect gehouden heeft ter zee onder den rouers ende te lande onder den roffiaens Ende si beghonste konstelic te singhen met soeter stemmen alsoe dat APPOLLONIUS verwonderde ende sy sanc aldus Ic wandle doer hoeren ende van ghenen boeue en ben ic besmet alsoe die roese sonder quetsinghe staet aen den doren onbeulect Die

[g1r] zeerouers hebben mi ghenomen ende verlost wten handen des moerdenaers Ick ben vanden zeerouers vercoft den roffiaen ende nochtans onbescadicht ende reyn ontgaen. Ende waert dattet rat *der* AUENTUREN woude omme keeren ende helpen mi wat dat suere liden rouwe ende druck verdriuen so en soudemen gheen blijder vader vinden wiste hi waer dat ic ware ende mi mijn ouders kende want ick van conincliker stammen gheboron ben ende een eenighe dochter ende als god wil sal ic verblijt worden. Daer om laet staen v screyen ende hebt maet met redene wilt verduldelicken verbeyden ende wilt v oghen brenghen in dat licht hert ende sin totten hemel stellen. want god die den *mensche* ghescepen ende ghemaect heeft die en sal niet henghen nae mijn besien dat dusdanighe tranen te *vergheefs* sulleu gheschien: Als APPOLLONIUS hoerde dese soeten sanc daer si in vertelde al haer ongeual soe hief hi sijn hoeft op ende als hi haer ansach so versuchte hi ende seide Och wee mi ongheuallige hoe lange sal ic wrastelen teghen die doot Ic dancke v groote wise edelheit dije ghi mi nv hijer hebt ghetoent: Ick loeue v het sal v worden gheloent ist dat ick worde verblijt ende ghi in leuende lijue sijt Ter aenturen alsoe ghi seght soe sidi van coninclike gheslacte gheboren ic hope van uwe wegghen dat mi lief ware te horen dat ghy ghepresenteert

[g1v] sult worden ende comen noch tot kennisse van vwen ouderen:
Neemt hier of te loen hondert gouden penninghen schoen ende laet mi bliuen inden rouwe bidde ic v schone ioncfrouwe THARSIA ontfinc dese penninghen. ende si woude wten sceepe gaen Maer ATHANAGORAS stont ende verwachte dat si den coninc op brenghen soude ende hi seyde tot haer O THARSIA waer wildi hebt ghi te vergeefs gheerbeyt moechstu hem gheen barmhertighe solaes doen ende te baten comen den mistrotighen die hem seluen ter deot toe quellet Sij antwoerde Ick heb al gedaen dat ic mochte maer hi gaf mi hondert ducaten om dat ic hem in sijn liden soude laten ATHANAGORAS seide Ic sal v twee hondert ducaten gheuen clint weder neder. ende geeft hem sijn ghelt weder ende seght aldus Ic en begeer geen ghelt maer alleen uwe salicheit: THARSIA clam weder neder ende ghinc biden coninc sitten. ende seyde Ist dat ghi ymmer in dese vuile duysternisse wilt bliuen soe verhenget mi dat ic met v mach reden pleghen ende questien van parabolen wt geuen ende condit ghise raden of solueren so sal ic tot uwen wille van v scheiden maer ist dat ghise niet en verstaet soe sal ic v dat ghelt weder hier neder storten ende ghaen wech Doe seide APPOLLONIUS Al ist dat mijn auenture niet waerdich en is dan hulen ende screyen nochtans soe wil ic lieuer verbei

[g2r]den te horen uwe wijsheit ende raet dan ghi dat gelt hier weder laet
Daer om soe vraghet mi wat ghi moghet hoe konstelic oeck dattet si
behouden als ghi antwoert hebt ontfangen dat ghi dan van hier selt gaen
want ic sal moeten steruen ende ick en begheer oec gheen leeuën aldus
soe wilt mi daer tijt toe gheuen THARSIA sprac nv hoert mij dan segghet mi
wat dit is te verstaen Het is een huys inder aerden dat besloten tegens ons
op staet *dat* huys gheeft ons gheluijt maer die waert vanden huysen swighet
stille sij lopen te samen beyde huysen ende waert Sijt ghi alsoe ghi seght een
coninc soe behoert ghi wijser te sijn dan ic Daer om soe ontbint dese
questie ende seght mi wat dat beduyt APPOLNIUS antwoerde Ic segghe v
sekerlic dat ghi niet ghelogen en hebt Dat huys dat inder aerden is dat is
dat water of die zee die teghen ons op staet ende gheluyt gheeft die
swighende waert is dije visch die met sijn huijs loept Als THARSIA hoerde
dat hi dat gheraden hadde soe gaf si hem ter stont noch een wt ende seide
aldus Ic langhe schone dochter der wildernissen worde haestelic
ghedraghen met *ontallike* veel gesinnes ic lope veel weges *ende* nochtans
en laet ic geen voetstappen achter APPOLLONIUS die coninc antwoerde Waert
mi betamelick blide te sijn ic soude v noch veel leren dat ghi *niet* en

[g2v] condit Maer om dat mi verwondert dat aldus vele wijsheits ende groot verstant is dit ionghe herte soe sal ic noch op v vraghe antwoerde gheuen is den boem die mast die vast ghemaect is met veel touwen die staet haestelic ghedraghen van *dat* scip dat gheen litteykenen . of voetstappen achter en laet THARSIA seide noch Doer steen ende muer gaet onghequest inden midden van dat vier ist heet dat niemant en veriaecht: Dat huys is naect ende hem betaemt een naecte waert woudt ghi desen rouwe of laten soe sondt ghi sonder verbranden *in* dat vier gaen APPOLLONIUS antwoerde ghij seght waer ick soude in dije stoue gaen om mi te wasscen ende te sceren dede den rouwe dije ick hebbe daer gaet ende rijst die vlamme des vijers ouer al in. Dat huys is naect want daer niet en is dan sitbancken daer die gast ende waert naect is ende sweet. Die wijle dat si dusdanighe materie ende veel ander dier ghelijcke te samen hadden soe sloech TARSIA haer handen aen APPOLLONIUS den toninc ende nam hem inden armen ende seide Ic bid v wilt mi verhoren ende siet op een maecht want het waer grote scande dat een man van dusdanich *verstant* ende wijsheit soude mistroestich steruen Ist *dat* ghi v wijf begheert god salse v weder gheuen. Ende ist dat ghi v dochter behouden soect ende leuende ghi sultse vinden Maer wilt doch gonnen ende

[g3r] doen dat ic v soe vriendelicken bidde Sij nam mettien sijn hant die hi an sijn screijende ogen hielt ende woudese daer *van* trecken Doe wort APPOLLONIUS toernich ende stietse met sinen voeten dat sij ter neder viel ende quetste haer schenen dat sij bloede waer om dat si bitterlic wort screyende ende seide. O god almachtich scepper hemelrijcx ende aertrijcx besiet ende slaet v rechtwaerdige oghen op al mijn onghual druck ende liden Ic ben inder zee gheboren daer ic mijn moeder: hebbe verloren haer wort gheweyghert begrauen te sijn inder aerden Mer min vader leit se setten in een starcke kiste seer wel ghewrocht ende toeghemaect ende seer costelijcken als een coninginne verciert met ghelt ende iuwelen ende alsoe wort si gheset in die zee Ende ic ionc dyer sonder moeder met mijn minne wort beuolen den wreden STRANGUILIO ende DIONISIADES sijne hatigher vrouwen die gheordineert hadden mi te vermoerden. als ic vander scholen quame ende mijnre minnen graf die gestoruen was visiteerde. Mer zeerouers die daer quamen seylen ende sagen dat ick onder des moerdenaers handen lach dien ick verbeden had *om* weinich tijts eerst mijn gebet te spreken soe riepen sij tot hem hout of laet staen dat is onsen roef ende niet v sacrificie Sij namen mi ende brochten mi hyer te cope LENO die roffiaen heeft mi ghe

[g3v]coft ende int gemeen huys om ghelt te winnen gebrocht. Alst god verdriet sal hi mi helpen wt deser ellenden ende geuen mi weder minen wader APPOLLONIUS die om mijn moeder te bescreyen mi liet te THARSIEN inder stat

¶ Hoe APPOLLONIUS wt groter droefheit THARSIA metten voeten stac dat sij wemoedich wort screyende ende beclaghende alle haer ongheluck ende geschienissen waer bij datse APPOLLONIUS wort kennende sijn dochter te sine

[D]Oe APPOLLONIUS dese sekere teykenen gehoert hadde soe en mocht hi hem niet langher onthouden ende riep met luder stemme O barmhertige god die hemel ende aerde doersiet ende al dat heijmelic is als ghi wilt openbaert ghebenedijt sij uwen heylighen naem: Ende als hi dit gheseit hadde soe nam hi THARSIA sijn dochtere in sijn armen ende omhelsdese ende custese screyende van groter blijscap ende seide: O mijn alderliefste eenighe dochter die helpt mijns leuens nv en beghere ic niet te steruen om uwen wille. want ic gheuonden hebbe daer om dat ick droeuich was. Ende hi riep met luyder stemmen Loept alle mijn knechten ende vrienden ende maect een einde van mijnre droefheit want mijn enighe dochter die ic verloren had heb ic gheuonden: Als die knechten dit hoerden soe liepen sij met groter bliscap ende met

[g4r] hem liep oec ATHANAGORAS die prince Sij clommen neder int scip ende vonden dat hi van bliscap screyde ende hadde sijn dochter inden armen ende seyde tot hem luden: Siet dit is mijn enighe dochter die ic aldus swaerlick bescreyt heb dit mijn halue ziele mijn troest mijn ghenoechte nv beghere ic te leuen ende niet te steruen Sij screyden alle te samen met hem van blijscappen Doe stont APPOLLONIUS op ende werp sijn drouighe clederen van hem ende toech reyne costelicke coninlike clederen aen. ende doe hi int licht quam met sijn dochter soe seyden si al tot hem O heer coninck hoe wel ghelijcht v THARSIA al en waer hier anders ghene bekenninghe of litteykenen dan die eygen forme ende gelijkenisse van v aensicht het waer al genoegh om te ghelouen dattet v dochter is Doe nam THARSIA haren vader twe of driewerwen om den hals ende cussede hem segghende O vader gebenedijt si god die mi dese gracie verleent heeft dat ic sien mach met v wil ic leuen ende steruen Ende si vertelde haren vader hoe datse LENO ghecoft hadde ende daer om sijn beste gedaen hadde dat si met haer lijf gesondicht soude hebben om ghelt te winnen ende dat ict hem ghegeuen soude hebben ende hoe dat god haer reynicheyt bewaert hadde

¶ Hoe APPOLLONIUS ghaf sijn dochter tot eenen wijue ATHANAGORAS prince vander stat MITELEN ende hoe LENO die roffiaen verbrant wort tot een

[g4v]der wraken sijnder quaetheit die hi getoent hadde aen THARSIA Ten ware gods gracie gheweest sij hadde ghescoffiert gheweest.

[A]ls dit hoerde ATHANAGORAS die prince soe sorchde hij dat APPOLLONIUS zijn dochtere eenen anderen man geuen soude ende hy viel voer des conincx voeten ende seide Ick beswere v biden leuenden god die v dese dochter weder verleent ende gegeuen heeft dat ghi haer niemant anders tot enen wijue en gheeft dan mi. want ick ben die prince van deser stadt ende oeck die ghene die v dochter beschermet ende gheholpen hebbe dat sij suuer ende ongheschent ghebleuen is ende oec ben ick die sake gheweest dat ghi v dochter geuonden hebt APPOLLONIUS antwoerde Ic en mach v dit niet weygeren om dat ghi mijn dochtere behulpelic sijt gheweest ende die sake dat icse geuonden heb: Ende oec om dat ic ghesworen heb dat ic desen rouwe niet neder leggen en soude ter tijt toe dat ic mijn dochter wt ghegeuen hadde Daer om soe beghere ic dattet v wijf wesen sal mer ic wil datmen mi sal wrake doen ouer den roffiaen LENO ATHANAGORAS die prince van MITHELEN ghinc inder stat hi dede den burgeren vergaderen ende seyde. Mijn lieue kinderen ende burgeren van deser stat ick bidde v allen dat wij dese stat niet en laten vergaen verderuen ende oeck te niet maken om eenen sno

[g5r]den katijf Want ic gheue v te kennen dat hier gecomen is APPOLLONIUS die vader van THARSIA *met* veel scepen ende volck die toernich is op LENO den roffiaen daer van dat hi wrake wil hebben gedaen om dat hi sijn dochter gheset heeft int gemeen huys Ende ten sij dat wij dese wrake selue doen so sal hi dat verhalen op ons allen ende die stat te niet te maken: Doe dit dat volck hoerden soe worden sij alte samen lopende om desen coninck APPOLLONIUM THARSIEN vader te sien ende quijscheldinghe. ende verghiffenisse van hem te verweruen ATHANAGORAS seide voert soe rade ic v dat ghi LENO den roffiaen vanghet ende voer den coninc brenghet Si deden alsoe ende brochten hem met sinen handen op sijnen aers ghebonden voer den coninc APPOLLONIUS die coninc hadde hem laten scheren sijn conincklike cleet aenghetoghen ende ghinc sitten ter vierscaren met sijn dochter ende seijde totten burghers vander stat Ghi goede luden ghi siet hijer hoe dat THARSIA dese schone maecht mijn waerdighe dochter van mi hier geuonden is die dese ghirighe LENO den roffiaen heeft willen brengen tot scanden *ende* daer heeft hi sijn beste om gedaen al ist bider hulpen gods anders vergaen Daer om so wil ick ende begheere van v dat ghi daer van self wrake doet Sij seiden o heere LENO sal leuende gebrant worden ende alle sijn goet sal Tharsie heb

[g5v]ben Ter stont wort LENO daer ghebrocht ende geworpen int vier ende gheheel tot assche verbrant THARSIA seide totten scaffer Ic gheue v vryheyt *omdat* ic doer v hulpe ende gonste vanden burghers maecht ghebleuen ben Sij gaf hem twee hondert ducaten daer toe dat sij hem vry ghemaect hadde want hi een ghecoft knecht was Daer nae soe liet si voer haer comen alle die lichte vrouwen *ende* seyde tot haer Ic make v oec al te samen vry ende wat ghi hebt dat wort v alte samen ghegeuen weest *niet* meer eyghen Doe sprac APPOLLONIUS totten volcke aldus O waerdighe burghers ic dancke v hoechlic der gonsten die ghi mi ende mijnre dochter bewesen hebt daer om soe gheue ic v ende schencke ter stat behoef xx pont gouts Die burgers neicden haer hoofden ende dancten hem daer van ende sij lieten een beelde maeken ende op dije platse setten ter eeren van hem ende sijn dochter daer onder ghescreuen stonden haer namen ende die ghifte die hi die stat ghegheuen hadde Daer nae weynich daghen gaf APPOLLONIUS sijn dochter ATANAGORAS tot enen wijue met groter blijscap en bruyloft van die gheheel stadt: Daer nae reysde hij te THARSIEN om *in* sin lant van THIRO te comen met *den* prince ende alle sijn ghesinne

¶ Hoe APPOLLONIUS in sinen slaep wort *vermaent* dat hi reysen soude tot EPHESIEN ende vertrecken

[g6r] daer opelic inden tempel alle sijn gheschienenissen

[E]Nde APPOLLONIUS wort in sinen slaep vermaent dat hi reisen soude tot EPHESIEN ende ghaen inden tempel met sijn dochter *ende* swagher ende dat hi daer opelic inden tempel al syn ghenal soude vertellen met luder stemmen van ioncx op tot nv toe ende daer na soude hi trecken tot THARSIEN ende wreken daer sijn dochter als APPOLLONIUS ontwaec worde soe vertelde hi *dat hem* in sinen slaep gheheten was sijnen swagher ende sijn dochter Si antwoerden daer op Lieue heer coninc doet daer in alsoe ghi wilt ende so v goet *dunct* APPOLLONIUS beual den stierman dat hi soude seylen nae EPHESIEN Ende doe sij daer quamen so ginghen sij wten sceepe metten volcke totten tempel daer sijn wijf een heilich leuen leyde APPOLLONIUS bat datmen hem den tempel op doen soude. ende laten besien ende alsoe wort dat ghedaen: Als dit vernam sijn wijf die hi inder zee verloren hadde *dat* daer ghecome was een coninc met sijn swagher ende dochter om den tempel te besien soe toech si een purpur cleet aen ende vercierde haer costelijcken ende si quam met een eerlick ghesin ten tempel Sij was seer schone ende om dat si die reinicheyt soe lief hadde soe had si den prijs bouen al dye maechden die daer waeren Doe dije coninck APPOLLOSIUS haer sach met alle die ioncfrouwen soe en kende hijse in gheenre maniren *ende* hi viel voer

[g6v] haer neyghende met sijn swaegher ende dochter want si was alte
schoen in haer aensicht dat sij den menschen bet een goddinne dochte te
weesen dan een mensche APPOLLONIUS gaf *ende* schencte den tempel seer
veel costelike offerhanden ende ghiften Ende daer nae soe began hi te
vertellen sijn aenture ende gheual alsoe hem die engel in sinen slaep
geheten hadde aldus Ic van ioncx gheboren te TYRO gheheten APPOLLONIUS
als ic tot allen konsten ghecome ende gheleert was soe ontbant *ende*
solueerde ic die questie des wreeden conncx van ANTHIOCHIEN om sijn
dochter te ghecrighn maer hi hadde selue met haer te doen ende woudese
in sine boesheit altijd houden ende ghebruyken daer om soe arbeide hi om
mi te doden Ick ontliet ter zee sijne handen daer ic alle mijn goet verloes
ende quam op een stucke houts te lande Ick wort seer vriendelick
ontfanghen vanden coninc ALTISTRATUS *ende* ben alsoe in sijn liefden
ghebleuen dat hij mi sijn dochter heeft ghegeuen. Daer nae soe quam ons
dije boetscap dat ANTHIOCHUS die coninc vanden blixem met sijnre dochter
gheplaecht was Ende ic reysde met mijn wijf. om dat conincrijke te
ontfanghen ende dese dochter bracht sij voert inder wilder zee maer si
starf daer van ende ic lietse in ene vaste kiste legghen wel gheharst van
buten ende van binnen verscyert daer ick ghelts ghenoech in dede bi

[h1r] haer die costelicken toe ghemaect was als een coninginne op dat soe waer si landen mochte *dat*mense daer eerlicken mede begraue soude Ende dese mijn dochter liet ic tot THARSIEN ende hadse beuolen alsoe ic nu beuonden hebbe boese menschen op te voeden ende ic toech bouen int lant van EGIPTEN Int viertienste iaer soe quam ick weder om te eysschen mijn dochter. ende doe ic haer eysschede soe seiden sij dat sij doot was Ende want ick meynde of gheloefde dat sij waer gheseit hadden. soe leefde ic voert aen in rouwe met onghenoechte *ende* screyen ter tijt toe dat icse gheuonden hebbe:

¶ Hoe APPOLLONIUS tot EPHESIEN ynden tempel vertelde int openbaer alle zijn gheschienenissen. waer bi dat hem zijn wijf coninck ALTISTRATUS dochter die doen daer was verkende ende greep hem *inden* armen ende custe hem

[D]Ie wijle dat APPOLLONIUS dit stont ende *vertelde* soe bekende hem sekerlic aen zijn wesen ghedaente spraecke ende auenture zijn wijf coninc ALTISTRATUS dochter: Sij stont op ende greep hem inden armen ende wouden cussen mer APPOLLONIUS stietse onwaerdelic van hem. want hi niet en wiste dattet zijn wijf was: Sij seide met soete screiende ogen O mijn hertelic lief half myn leuen waer om doet ghi mi dit Want ic ben v wijf des conincx ALTISTRATUS dochter ende ghi sijt APPOLLONIUS VAN THYRO mijn man mijn meester ghy

[h1v] sijt seer verdoruen dien ick wter maeten seer wtgecoren heb bouen den anderen drie iongelingen niet om vleyselijcke liefde noch om goets wil mer om v doecht ende wijsheits wille Doe APPOLLONIUS dit hoerde soe hadde hij ter stontkennisse van haer ende greepse om den hals cussende ende van blicap screyende seide hi aldus Ggebenedijt moet *sijn* die alder opperste die mi weeder ghegheuen heeft mijn dochter met mijn wijf Die coninginne seide tot hem Waer is mijne dochter Hi *toende* haer TARSIA Sy nam haer dochter inden armen ende custese Daer worde grote bliscap ghemaect in dije stat ende daer ontrent ouer al om dat die fame ghijnc hoe dat die coninc APPOLLONIUS *sijn* wijf aldaer inden tempel gheuonden hadde . APPOLLONIUS *clam* te scepe met *sijn* wijf swagher ende dochter ende *sijn* wijf ghesin ende voeren nae sinen lande. Als APPOLLONIUS quam inder stat van ANTHIOCHIEN so outfinc hi dat conincryck dat na hem ghehouden was Hi let daer in *sijnen* swagher ATHANAGORAS ende hi voer te THYRO

¶ Hoe AOPPOLLONIUS met machte reysde tot THARSIEN om wrake te doen ouer STRANGUILIO ende DYONISIADES:

[D]Aer nae soe toech hi met sinen wijue swagher ende dochter totter stadt van THARSIEN met veel gewapent volcx Ende hi beual ter stont datmen DYONISIADES ende TTRANGUI

[h2r][ILION vangen soude. *ende* voor hem brengen. ende hij seijde voor hen allen aldus. o liue burgers de]ser [stat segget mij hebbe ick ijmant van u allen ondanchbaer ge]weest: Sy [riepen alle te samen. neen dij lieue heer] coninc ende w[ij syn alle bereit met u. of om uwen wil]le te steruen: want ghi ons [allen te samen eens vander] doot hebt verlost ende dat beteikent dit [beelt dat hie]er staet ghemaect tot uwer eeren ende eewiger gedachten APPOLLONIUS die coninc seide. Hoert nu wel toe Ic hadde mijn dochter beuolen op te voeden ende te bewaren STRANGUILIO ende DYONISIADES sijn wijue ende sij en hebben mi mijn dochter niet weder willen gheuen Dat onsalighe wijf DYONISIADES sprac tot hem: Goede heer APPOLLONI hebby niet seluer op haer graf gheweest ende gelesen haren tytel dat si begrauen is APPOLLONIUS dede sijn dochter daer comen in teghenwoerdicheit van hen allen Ende THARSIA vermaledijde dat wijf ende seide THARSIA die wten graue weder op ghestaen is die gruet v Als DYONISIADES THARSIA des conincx dochter sach soe wort si gheheel ontstelt ende beuende Die burggeren vander stat dit siende verwonderden hem ende waren al seer blide THARSIA beual den lantman THEOPHILUS dat hi oeck comen soude om hem te verantwoerden den misdaet die hi ghedaen hadde ende si seide O THEOPHILE du weetste hyer

[h2v] [van wel segget opentlijck nu wie dat u beuolen hadde mij te dooden THEOPHILUS antwoorde] DYO[NISIADIS mijn vrou terstont doen de] burgers [dat hoorden so grepen sy STRANGU]ILIO ende DYONI[SIADEN ende steennigdense] Sij wouden oec THEOPHILUM [gedoodt] hebben Mer THARSIA benam dat ende seide Om *dat* hi mi also veel tijts *ende* respijts gaf te bidden eer dat hi mi doden soude. daer om soe wil ick hem nv bescermen. Ende verlossen hem vander doot Ende THARSIA hiet TEOPHILUS vry wech gaen sonder yet te misdoen APPOLLONIUS gaf ende scencte dese selue stadt THARSIEN veel grote ende costelike giften ende ander iuwelen. Waer of dat hem die burgers seer hoechlijc dancten ende hi bleef bi hem drie maenden.

¶ Hoe APPOLLONIUS ende sijn wijf reijdsen daer na bi haren vader den coninc ALTISTRATUS VAN PENTHAPOLITANEN Ende hoe APPOLLONIUS den visscher dede voer hem brenghen ende gaf hem groot goet want hi hem behulpelic gheweest hadde in sijnder noot

[V]An daer reysden sijn in PENTHAPOLIM dye couinclike stat daer ALTISTRATUS hof was sij quamen tot hem met groter blijscap *ende* sij worden vanden coninc haren vader seer vriendelic ontfanghen Sij bleuen daer te samen een heel iaer lanck Daer nae starf ALTISTRATUS dije coninck in haren handen latende sijn conincrijck Als dit al

[h3r] [geschiet was so geboerde dat APOLLONIUS is gecomen wandelen bij der see *ende* sach den visscher] die hem [onthielt *ende* hulp doe hij in de see sijn schip] *verloren* had APP[OLLONIUS die geboot syn knechten dat] si den visscher vangen [souden *ende* brengen in syn] pallaes Doe dit die visscher sach [soo waende hij dat] men hem doden soude Als APPOLLONIUS tot sij[n pal]laes quam soe dede hi den visscher voer hem coemen ende hi seide tot sinen heren Siet dit is mijn vrient die mi hulp ende broederscap bewijsde. als ick in die zee al bedoruen was ende hiet mi dat ick inder stat gaen soude ende hi seide tot hem: Sijet broeder ick ben APPOLLONIUS VAN THIRO ick gheue v twee hondert talenten gouts knechten ende dyenstmaechden ende ick make v een van mijn huysghesinne alsoe langhe als ghi leeft: Dit sach ende hoerde ELIMATUS waer om dat hi voerden coninc knielde ende seyde O heer coninc wilt oec gedachtich wesen uwen knecht ELIMATUS die v oeck die boetscap brochte Dat ANTHIOCHUS die wreede coninc v vyant van god gheplaecht ende gheslaghen was APPOLLONIUS nam hem bider hant ende seide Staet op ick maeke v oeck rycke. ende *van* mijn huysghesin Daer nae soe wan APPOLLONIUS bi sijn wijf een ionghen sone dien hi coninc maecte in sijn oudeuaders stede Ende APPOLLONIUS leefde met sinen wijue .lxxxiiii. iaer ende besat vrede

[h3v][lijcken dat coninckrijk van ANTHIOCHIEN *van* TIRO ende vanden
TIRONENSEN hij schreef self al] sijn a[uontuer en leuen in twe boecken]. Dat
een deel [dede hij leggen inden tempel der] EPHESEN: Ende [dat ander
leggen] onder sijn liberarye: Hij starf [salichlijck] Ende want hi
rechtwaerdich was soe voer hi in hemelijcke Daer ons wil helpen te
coemen die vader die zone die heilighe gheest

AMEN Seght alle gader

¶ Hier eyndet die schone ende suuerlicke hystorie
van coninc APPOLLONIUS VAN THYRO

¶ Gheprent te DELF in HOLLANT Int iaer ons heren M.CCCC. ende xciiij.
Opten xxiiij. dach vander maent September

Gode sij lof

[h4r]

[houtsnede]

[h⁴v]

DELF in HOLLANT

[houtsnede]

Colofon

Afschrift op basis van DOVO-fotokopieën en autopsie vervaardigd
door drs. Marcel Marchand
als onderdeel van zijn doctoraalscriptie,
begeleid door en opnieuw opgemaakt door dr. Willem Kuiper.

Leerstoelgroep Historische Nederlandse Letterkunde
Amsterdam
2008